

## Előfizetési árak:

A kiadóhivatalban átvéve:  
 Egész évre . . . 6 frt — kr.  
 Negyedévre . . . 1 > 50 >  
 Holben naznoz nordca:  
 Egész évre . . . 8 frt — kr.  
 Negyedévre . . . 2 frt — kr.  
 Vilékre postán szállítva:  
 Egész évre . . . 10 frt — kr.  
 Negyedévre . . . 2 > 50 >

# TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP.

M megjelenik mindennap, a hétfői és unnepek utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:  
Apacza-utca 3. sz.

A szerkesztőség kéziratok vissznadására vagy megőrzésére nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 4 kr.

## A hálaadás ünnepén.

Lélekben egygyé forrva hull ma térdre az ezer éves Magyarország apraja-nagyja a Mindenható oltáránál, hogy hálaímtal rebegjen Neki, amiért e hazát és e nemzetet ezer éven át fentartotta, megjutalmazván erényeit és elnézvéen hibáit és tévedéseit. — Egy óriási lelkes »Te Deum« hangzik fel ma szerte e szép hazában a Magasságbeli trónjához, ahhoz, ki ronthat s teremthet száz világot, s kinek »védő karja« vezette ezer éven át jó és balsorsában e nemzetet.

Hányszor boríták hazánkat a balsors hullámai?! Hányszor dördültek meg honunk vérözönbe fulladó nemzedékei fölött a boszus egeknek villámai?! S hogy a magyar ma az ami; s hogy az óriási átalakulások és változások között a magyart ma is ott találjuk az élő nemzetek között, azt az Isteni Gondviselés vezérlő szent kezének kell tulajdonítanunk, kinek nagy és magasztos céljai voltak e nemzettel!

Azért e harczias szilaj népet gyermekei közzé fogadta, kiválasztott nagy fia, Szt-István által a kereszténység felvételére, az egyház kebelébe vezette. — És ezer éves történetünk, multunk tanúsítja, hogy nemzeti létünk, elválaszthatatlan szoros kapcsolattal volt összeforva az általa terjesztett és meghonosított keresztény hittal. E keresztény hitnek, s az ebből folyó keresztény elveknek ápolása és érvényesítése a kormányzásban és a társadalomban voltak erős oszlopoi nemzetünk, hazánk fennállásának, megmaradásának.

Mert bármily foku harczai erősség és vitészség sem képes és nem is volt még képes egy magában egy nemzetet sem fentartani, ha azzal nem párosultak a keresztény hitből fakadt nemzeteket fentartó erények és erkölcsök. — A magyar nemzetnek pedig ez képezte »ősi erényét«, s ennek köszönheti megmaradását.

A hitbuzgóság és hazaszeretet a magyar szivekben Szt-Istvántól kezdve iker fogalmakká lettek, úgy, hogy a hazá érdekei, létének, virágzásának föltételei szoros egységben voltak mindenkor a vállalása iránti érzelmekkel; a hazá jóléte, rendezett volta, polgárainak önfeláldozó szelleme, a törvények iránti tisztelet, a koronás főhöz ragaszkodó hűség, harczai erősség, a magyar nemes lelkűség és egyenesség mind a vallásosság és hazaszeretet frigyéből keltek ki.

Kilencz századon keresztül állott e hon az apostoli hit és kereszt oltalma alatt és fiai a vallástól megszentelt hazaszeretet erényei tekintetében nem szorultak »idegen istenek« leczkéire.

Minden dicsőség és valódi szabadság, melyet még bírunk az örökségük, és romjaikban is az ő vallásosságukra, hazaszeretetükre, erényeik éltető szellemére emlékeztetnek és figyelmeztetnek minket késő unokákat, hogy minden alkotmány, s minden ország addig áll fent, amíg él benne a szellem, amely azt létre hozta.

Itt állunk egy ismeretlen jövő határánál, s midőn a fényes, de egyszersmind sokszor nagyon is zivatáros ezer éves multért megindult szívvel imádságra kulcsolva kezeinket hálát rebegünk a né-

pek és nemzetek hatalmas Istenének, szomoruan gondolunk arra, hogy hazánk fölött újra borult az ég, újra válságos napokat élünk, mert a kilencz százados erős alap meg van erősen támadva, melyre az ősök hite építette az országot. Ezért sir fel ismét az ének a magyarok Nagyszanyájához:

»Boldog asszony, Anyánk  
 Régi jó Patronánk,  
 Nagy inségben levén  
 Így szólít meg hazánk:  
 Magyarországról, romlott hazánkról  
 Ne felejtkezzél el szegény magyarokról.

Azért még jókor hangzottak el hazánk biboros főpapjának a királyhoz és nemzethez intézett eme szavai: „Vigyázz! A letűnt nemzetek legtöbbször nem külellenség, hanem önfia vágta sebet.“ Mert: „bármennyire összetartasz, Isten nélkül nem boldogulhatsz nemzetem!“

»Él még nemzetem Istene!« és éltet a remény, mert nem lehet, nem szabad, hogy végkép kiveszzen az ősök, s az ősi erények iránti kegyelet; éltet a remény, hogy az erkölcsi hanyatlás, a társadalmi decompozitio, a törpe nagyságok kora után szebb és dicsőbbkor fog reánk hasadni, a melyben lesz érzéke a nemzetnek igazán nagy eszmék iránt, a melyben a serdülő nemzedék nem fog elhaladni szánó mosolylyal multunk legszebb, legdicsőbb emlékei mellett, hanem hazája jövő fennállásának, boldogulásának alapját és biztosítékait ugyanazon erőforrásokban fogja keresni és megtalálni, melyekből élete, fejlődése, virágzása kelt ki.

## A „TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

### Király-Hymnus.

Tartsd meg Isten jó királyunk,  
 Magyarok királyát,  
 Áldd meg Isten szép hazánkat,  
 Magyarok hazáját,  
 Hogy a nemzet és királya  
 Egymást jól megértve:  
 Éljen-haljon királyáért,  
 Királya is érte.

Bölcsességed jó királyunk,  
 Tartsa fenn a békét,  
 Háborúnak győzelemmel  
 Vesse kardod végét:  
 Népeidnek milliói  
 Áldva emlegessék,  
 Nagy nevednek dicsőségét  
 Mig a végtelenség . . . .

Szabadságunk, szent hitünknek  
 Légy hatalmas öre;  
 Haladásunk, fejlődésünk  
 Te vezesd előre.  
 Boldog élet, hír, szerencse  
 Legyen bő jutalmad,  
 Kárpátoktól Adriáig  
 Viruljon hatalmad.

Gyarmathy Miklós.

### Rosz huzás.

Irtá: Kemechey Jenő.

Künn, a messze pusztaság on, a viharzó ősi szél szabad játékának átengedett tanyán, Tolchváry Gerő, amint maga nevezte, ostoba gondolatokkal tépelődött.

A kis tanyaház eresze alatt állott, rákönyökölve vadászpuskája csövére. A szél becsapta a szemecses esőt az eresz alá, a Tolchváry Gerő orczáira.

Ez a szemecses eső szinte párolgott az arcán. Ugy érezte, mintha az enyészett szárnya csapta volt meg hideg suhintással; mintha átfujna testén, mint valami rozszant, megszakgattott rostán, az esővel dobálódzó szél. Egy pillanatra nem érezett magában semmit, amit a sors már meg nem zilált volna.

Várta az est leszálltát, meg a vad huzást, de hiába.

Mai barangolása közben ugyan már leterített s fölraggatott a veranda czifrázataira néhány tapsi fülest; hanem ez az eredmény korántsem elégitette ki.

Két hét óta lesi, várja a vadludat. Künn lakik hideg őszön a tanyaházban — magánosan. Bann a városban multság és munka vár reá; de csak itt van, várja a ludakat, a melyek az ő területén csak átköltözöben szoktak két-három napig megpihenni.

Már itt kell lennie. Nehány vezzszegő madár már át is huzott a feje fölött. Am egyszem került lövésre. Csupán a kiáltásuk hangzott le.

Az első libák két nap előtt jelentkeztek. Kétségtelenül ma lesz a nagy huzás, a szárnyra, az utra kelés, ami oly alacsonyán történik, — hogy a legjobb lövés esik rájuk.

Ezt a huzást várta Tolchváry két hét óta. Ma löni akar minden áron. Libatoll nélkül nem megy be a városba.

Blick, a leffencsfüli angol vizsla lecsücsült a lábai elé s onnan nézett rá parancsszóra váró, okos, sárgás szemével.

Tolchvári ránézett a hűséges állatra s ekkor azt gondolta, — itt jöttek az »ostoba« gondolatok, — hogy egész életét, a pelyhes állu ifju kortól, mostani, kopaszodó öreg legénységének koráig a kutyák dirigálták. A kutyák, a hűséges, pompásan dresszirozott ebek vezették lépteit mindenha.

A vadászat szenvedélye elkapta már a rózsás gyermekkorban.

Zsöngé pagonyok leveles bokrait bujta; sziklatetők meredélyeit kusza, véresre karczott térdekkel; éjszakákat töltött a vadvizet, lápos ingoványokban: semlyék és zombék volt a fejtől való párnája nyirkos időben. Hány napot lopott el fásztó barangolásban a tarlott mezőkön törődéssel, izgatottsággal, nyugalom nélkül.

Szóval: járt, kelt mindenkor és mindenhova, a merre szagláló ebei vezették.

Többet azontul nem cselekedett. — Erő és képesség mind kárba veszett.

Hányszor föltette magában, hogy a produktivitas terére lép. Vagyona és családi összeköttetései, neve szinte kötelezték a köz-pol-

Isten, magyarok Istene! egy nemzet emeli ma imádságos szívét Te hozzád, hallgasd meg imáját! Áld meg a magyart, hozz reá jobb jövődöt, hogy e hazát béke, a jólét, a vallás és erény, az igazi haladás és dicsőség övezze a második évezredben.

Br. L.

### A kiegyezés a parlamentben.

A M. H. értesülése szerint mérvadó körökben az a határozott kívánság, hogy a kiegyezési törvényjavaslatokat még a jelenlegi parlamentek intézzék el. Az még elképzelhető, hogy a kiegyezési javaslatok rövid idő múlva legyenek tárgyalhatók, de mi lesz a kvótával, melyre nézve óriási és merev differenciák merültek és merülnek fel. Bécsben, az osztrák kvótadeputáció tagjai tegnap Schönborn gróf elnöklete alatt ülést tartottak, amelyen Bilinszki, az osztrák pénzügyminiszter is részt vett. A magyar kvótadeputáció renuncziuma beérkeztek hivatalos bejelentése után rövid vita fejlődött ki, amelynek folyamán kitünt, hogy a bizottság tagjai még most sem tágitanak attól az állásponttól, amelyet nuncziუმukban elfoglaltak és Beer előadót bízták meg ismét, hogy renuncziუმ alakjában kidolgozza a választ. A jövő hét folyamán újból ülésezik az osztrák deputáció, hogy az addig elkészítendő viszonválaszt meghallgassa.

### Millenniumi ünnepélyek.

— Az iskolák ünnepe. —

Nagyvárada. május 9.

A májusi meleg napsugár végig surran a lobogókkal díszített utcákon, mosolyogva simogatja a magyar ruhás leánykák harmatos arcát, megtörik a kis honpolgárok nemzeti színű vállszalagján, meg a büszke kokárdákon.

Olyan szépen, olyan különösen ragyog még a napsugár is!

A harangok örvendezve zúgnak, vígan hirdetik ércnyelvükkkel az ifjuság ünnepét.

Nagyvárada város középiskolái és községi iskolái ünnepelték tegnap délelőtt édes hazánk ezer éves fennállásának emlékét.

Kedves, megható volt az ünnep mindenütt. Ifjak, leánykák büszkélkedtek, örvendeztek a szép Magyarország ezer éves multján, s fogadták a hazaszeretett, a hűséget a jövőre.

Nagyon kedves, nagyon megható az ifjuság nemes büszkesége, kimondott hazaszeretete, azért lesz emlékeztetés a mai nap örökké nemzetünk életében.

Az iskolák ünnepélyeiről a következőkben számolunk le.

#### A főgymnáziumban.

A prem. főgymnázium tanári kara és növendékei nagyszámú előkelő közönség jelenlétében ünnepelték meg az ezerév emlékét. Délelőtt fél 10 órakor a rend templomában Te deumot és ünnepélyes szent misét mondott Kotunovics Sándor igazgató. A szentmisénél a prem. tanárok segédkeztek.

Mise végeztével a főgymnázium növendékekkel és lobogókkal díszített dísztermébe vonult az ifjuság, hol az ünnepély másik része ment végbe.

A teremben jelen volt dr. Beöthy László főispán, Sal Ferencz kir. tanácsos polgármester, továbbá előkelő nő és férfi közönség.

Kotunovics Sándor igazgató nyitotta meg az ünnepélyt hazafias, lelkes buzdító beszéddel. Utána a főgymnázium vegyes énekara elénekelt a Szózat-ot, Egressy Bénitől, Kolozsváry Béla dr. főgymnáziumi tanár az ezerév küzdelmeit, dicsőségét méltatta szép hazafias hangon, azután áttért a kivívott sikerekre, vázolta a jelent és a király és a haza lelkesült életésével befejezte beszédét. Az ünnepély többi igazán szépen sikerült pontjai a következők:

Honfidal, Doppler Károlytól. Énekelte az algymnasium háromhangu kara.

»Árpád.« irta Nagy Imre, szavalta Fráter Pál VII. oszt. tanuló.

Tört. tárgy beszéd. Pályanyertes mű, mondta Stern Dezső VIII. oszt. tan.

Nemzeti Hymnus, Beliczay Gyulától. Énekelte a vegyes énekkar.

A közönség minden pont után lelkesülten éljenezett.

#### A főreáliskolában.

A nagyváradi m. kir. állami főreáliskola dél-élelőtt 9 órakor tartotta meg ünnepélyét, a melyet isteni tisztelet és ünnepélyes Te Deum előzött meg a Sz.-László templomban, a melyen Bu nyit a y Vince kanonok pontifikált. A templomból az ifjuság a kereskedelmi csarnok dísztermébe vonult, a hol nagy számú díszes közönség gyűlt össze. Az ünnepélyen ott volt Beöthy László főispán és Sal Ferencz kir.

tanácsos polgármester is. Az ünnepélyt Krüger ideiglenes igazgató nyitotta meg. Ezután az ifjusági énekkar elénekelt a hymnuszt. Tur Lajos dr. ünnepi beszédében visszapillantott hazánk ezer éves multjára és fejtegette az ünnepély jelentőségét. A műsor többi pontjai voltak:

»Ezer év után,« Pósa Lajostól. Szavalta Jakobi Andor VIII. oszt. tanuló.

»Tied vagyok, tied hazám,« Petőfitől. Énekelte az ifjusági énekkar.

»A hazaszeretetről,« Szónoki beszéd. Irta és elmondta Krüger Aladár VIII. oszt. tanuló.

»Előre,« Petőfitől. Zenésítette Klein Benő ének-tanár. Előadta az énekkar.

»Rendületlenül,« Arany Jánostól. Szavalta Szolnok Jenő VIII. o. tanuló.

»Szózat,« Éneklte az ifjusági énekkar.

A közönség a műsor minden pontját nagy tetszéssel fogadta és lelkesen megéljenezte. A hymnuszt, valamint a szózatot állva hallgatta a közönség.

#### A polgári leányiskolában.

Nagyon szép volt a polgári leányiskolának ünnepe. A nagyszámú közönség már jóval az ünnepély kezdete előtt ott tolongott a polg. fiúiskola tornacsarnoka előtt, a mely csakhamar megtelt. A tornacsarnok annyira zsúfolt volt, hogy nem ritkán megzavarták az előadókat. A torna csarnokot ez alkalomból zászlókkal és hazánk jeleseinek Kossuth, Deák, Petőfi képeivel díszítették fel. Az előadók számára külön színpadot állítottak fel. Az iskola növendékei, kik nagyobbára a karzaton kaphattak csak helyet, magyar ruhában jelentek meg. Az ünnepélyen jelen volt: Beöthy László főispán és Sal Ferencz kir. tanácsos polgármester.

Az ünnepély műsora a következő volt:

1. »Hymnus« énekelte az iskolai dalkör.

2. »Megnyitó beszéd« tartja az iskolaszék képviselője Gálbory Sámuel.

3. »Ünnepi beszéd« a millennium emlékére készült zászló felavatása és a millenniumi alapítvány bemutatásával, tartotta Rechné B. Zsófia igazgatónő.

4. »Zászló felavatási dal« Belezay Antaltól, énekelte az iskolai dalkör.

5. »Ezeréves történelmünk és a magyar nő« irta és előadta özv. Személy Kálmánné, a történelem tanárnője.

6. a) »Rákóczy kesergője« énekelte az iskolai dalkör.

b) »Rákóczy Beresényi emlékezete« énekelte az iskolai dalkör.

7. »Ezredik év 1896« Lampérth Gézától, szavalta Mittheiler Jolán III. oszt. tanuló.

8. »Magyarok hazája« irta Fuszko Klotild IV.

gári munkára. De nem tudott ellent állani a császnak soha. Szenvedélye vitte magával, a kutyája pedig vezette.

Kitekintett az eresz alól. Az esőszemecselés szünni kezdett. Leszállóban volt a ködös, őszi alkony, a mikor a föld párolog, a pára terjed, foszladozik, mint valami enyészet, szakadozott, kopott, gyászfátyol.

Ilyen időben, különösen, ha az ember nagy hiába várja a huzást hetek óta és szemrehányásokat kénytelen magának tenni, amiért az idén rosszul választotta meg a lest, — még »ostobább« gondolatokkal is elgyötrődik.

Ugy rémlett Tolchváry előtt, mintha férfiatlan, mintha lealázó volna ránézve, hogy élte összes erejét egyetlen szenvedély foglalta el.

Micsoda erő lakozott pedig benne. Jogász korában a czimborái valóságos lumenként emlegették. Nagy jövő állott előtte, fényes, sors várt reá. Hanem azokat az idöket, amelyekben a fényes jövő csarnokának ajtait megnyithatta volna maga előtt, mindig elszalasztotta, mert csalta, vonzotta, ragadta magához az erdő, a dülökön elterülő tengeri föld, az ingoványos rét meg a sásos tó.

Kilépett az eresz alól.

A pára megoszlott, tisztult. Ez a sárgásba hajló, szürkés, estvélies világosság a legkedvezőbb lesz a huzásra. És mégis semmi, seholy hang, egyetlen vészszegő szó; egyetlen szársuhanás.

Az »ostoba« gondolatok pedig csak élesedtek ki agyában egyre-másra.

Egyszer csak annak a sejtelmébe szállotta meg, hogy egy teljesen elhibázott életnek végső útján áll. A fényes név, a melyet születése juttatott neki s a fényes tehetség erői, — mihez sem juttatták. Összes dicsősége mindössze anyiból áll, hogy messze a megye határán túl is kitünő puskás hire van, összes boldogsága pedig napról-napra a reményhez tapad, hátha ló valamit?

Ámde micsoda gyönyörűség is voltaképp az ártatlan vadakat megfosztani életüktől. Kipusztítani az erdőkből a madár hangot, megölni a berkek költészetét, közibe állani az állatok életküzdelmének — mi ez? Hősiség ez? Nem. Valami magasabb cél szentsége igazolja? Nem. Érdemes egy egész életet föláldozni érte? Nem. Miként jellemezze hát?

Nem merte magával szemben kimondani, amit gondolt.

Annyi hosszú esztendőn át folytatott életműködését röstelte azzal az igazszóval jellemezni, elítélni, a mely ajkaira tolt.

De végre mégis kimondta. Előbb halkán suttogva, aztán erősebben s végre belekiáltotta a leszálló estbe:

— Vad kedvtelés!

Blick odadörzsölte fejét a csizmájához.

Tolchváry megreszketett és dühvel tekintett le a kutyára, amely hizelegve dörzsölődött hozzá, mintha csalni akarta volna a tőszélre s mormogott is hozzá, mintha mondotta volna:

jöjj hát utánam, keressük, már készülődik a liba; halod a hangját? jó lesz megbuvni, majd vezetlek.

Blick, az okos, a szeretett Blick, türelmetlenül fölkapaszkodott két első lábával Tolchváryra.

— Eh! czudar! — kiáltotta és elrugta maga mellől az ebet.

Azután tovább gondolkozott.

Még zsöngé ifjuságából szökött eléje egy bájos emlék.

A Nellike aranyos, szöke fejcskójét vélte maga előtt látni. A kedves kerek arczoeska, üde, illatos rózsákkal, szaladozó, el-eltünő gödröcskéikkel, fakadó piros ajkakkal mosolygott reá édesen, bizalommal. Szerelme sugárzott feléje a kék szemekből.

Szerette ő is azt a leányt. Örök hűséget esküdött; de az eljegyzés napjára meghívást kapott az erdélyi havasok közé medve-vadászatra s a medvéért ott hagyta a bájos gyermekét.

Gondolt is arra, hogy egy szívet tör ketté. Dehogyan gondolt. Csak az isteni izgalomra gondolt. (Egy medve végig huzott karmaival a bal vállán; azóta csuzos a karja.) A kis Nelliből nem lett azért vén leány, hanem rossz asszony.

Az előbb hozta róla a hirt egy erre koscsizott barát, hogy a férj eltaszította magától.

— Nem akarok vele törödni, — suttogta beharapott ajakkal Tolchváry. Hanem azért tüzes, égető vádként vágott lelkébe az a szörnyű tudat, hogy e szerencsétlen asszony szomorú

oszt. tanuló, előadta a megkoszorúzott térkép előtt Nagy Jolán IV. oszt. tanuló.

9. »Az ezredévre« Kapácsy Dezsőtől, szavalta Robitsek Blanka IV. oszt. tanuló.

10. »Honfidal« énekelte az iskolai dalkör.

11. »A magyar nemzet« Szabolicska Mihálytól, szavalta Klein Irén I. oszt. tanuló.

12. »Magyarok Istene« Lampérth Gézától, szavalta Kálmán Rózsika II. oszt. tanuló.

13. »Népdalesoport« énekelte az iskolai dalkör.

14. »Előre« Endrődi Sándortól, szavalta Korda Boriska IV. oszt. tanuló.

15. »Királyhymnus« énekelte az iskolai dalkör.

16. »Millenniumi ábránd« élőkép.

17. »Záró beszéd« tartotta az iskolaszék megbízottja.

18. »Szózat« énekelte az egész közönség.

#### A polgári fiúiskolában.

A polgári fiúiskolában is nagy közönség nézte végig az ünnepélyt, a melynek programja a következő volt:

1. Hymnus, énekelte a polgári fiúiskolai dalkör.

2. Megnyitó, mondotta az iskolaszék megbízottja.

3. Ünnepi beszéd, tartotta dr. Tóth Mihály polg. isk. igazgató.

4. Magyarország ezeréves fennállásának történelmi méltatása. Óo Dezső polg. isk. tanár által.

5. Királyhymnus, énekelte a polg. isk. dalkör.

6. Ezer év, költemény Inezedy L.-től, szavalta: Mészáros Károly IV. oszt. tanuló.

7. Hazám, költemény Lévy M.-től, szavalta: Margulit János III. oszt. tanuló.

8. Tied vagyok tied hazám, énekelte a polg. isk. dalkör.

9. Árpád és a honfoglalás próza, előadta: Tóth László III. oszt. tanuló.

10. Munkács, költemény Bartók L.-től, szavalta Ábrahám Manó IV. oszt. tanuló.

11. Szent István költemény Földváry J.-től, szavalta Szabó Gyula IV. oszt. tanuló.

12. A magyar történelem kiválóbb alakjai próza, előadta: Kis Ferencz III. oszt. tanuló.

13. Ki volt nagyobb? költemény Tóth Kálmántól, szavalta: Kónyai Pál III. oszt. tanuló.

14. Csak gyönyörű nemzet, énekelte a polg. isk. dalkör.

15. Az ifjuság fogalma, elmondta Pozsonyi Ferencz IV. oszt. tanuló.

16. Befelező beszéd, mondotta az iskolaszék megbízottja.

17. Szózat, énekelte a polg. iskolai dalkör.

#### A községi iskolában.

Lélekemelő volt a községi elemi iskolák ünnepélye mindenütt. Reggel 8 órakor minden

felekezeti tanítók vezetése alatt saját templomába vonult hálaadó istentiszteletre. Innen az iskolák saját iskolacsoportjuknál egy közös felkészítet terembe gyűltek, hol az ünnepély lefolyt.

Az olaszii elemi fiúiskola által rendezett ünnepség műsorában a következő tanulók vettek részt: Barna Domokos, Domján Lajos, Rácz Miklós, Gasperik Lajos, Komáromy Emil, Nagy Kálmán, Kállay Pál, Márton Ernő, Hegyessy Sándor és Csák Andor.

Az újvárosi elemi fiúiskolában tartott ünnepség programját a következő tanulók töltötték be: Maresó István, Kiss László, Kacz Béla, Csörzs Gyula, Grünbaum Kálmán, Weisz Emánuel, Bálint Ferencz és Cser József.

A váradi-váralljai és csillagvárosi iskolák által rendezett ünnepség műsorában a következő tanulók vettek részt: Khon Márton, Ungor Margit, Kásztor Gizella, Weisz Eugénia, Kovács Etelka, Nach Czeczillia, Steiner Juliánna, Molnár Irma, Grünfeld Henrik, Kovács István, Ornstein Márton, Friedmann Aranka, Steiner Ilona, Barátky János, Neumann Irén és Mező Lajos.

Az olaszii elemi leányiskola által tartott ünnepség programját a következő növendékek töltötték be: Katona Ilonka, Csák Ilonka, Ragány Julia, Hegedüs Erzsébet, Hegedüs Margit, Vajas Katalin, Gábel Szeréna, Szeghalmy Juliska, Kemény Ferike, Ujváry Eszter, Révész Erzsike, Bumbera Margit, Töltzel Ilonka, Klein Dóra, Rosenblüh Gizella, Nemes Ilona, Csizsár Eszter, Moskovitz Etelka, Tasnády Mária és Papp Margit.

Az újvárosi községi elemi leányiskola is szép millenniumi iskolaünnepélyt tartott. Koválikné H. Paula emelkedett szavakkal mutatót rá a nap jelentőségére, a mely nem más, mint a hazaszeretet tőkájének növelése s az új ezredévet bevezető leánynevezések fanatizálása. Ezután a nagy közönség élénk érdeklődése mellett folyt le az ünnepély tán kissé hosszú, de változatos programja. Rézné M. Gizella érdekes vonásokkal vázolta a honfoglalást és a magyar nemzet ezer éves életét, míg Békésiné F. Pirocska a magyar történelem kiválóbb alakjait állította a jövő anyák elé. Felejthetetlen marad az a jelenet, a midőn egy I. osztályos kis leány — Lugosi Ella — a magyar trikolorat kezében tartva, többi társait feleskedte, hogy csak azért a symbolumért fognak élni és halni. Végül a községi iskolaszék képviselője — Sullyok István — intézett az egybegyűltekhez néhány lelkes szót, megjelölve a jövő ezredév fentartó eszméit: Istent, királyt és hazát.

Az orth. izr. polgári és elemi iskola együttesen rendezte a millenniumi ünnepélyt az is-

kola feldisített helyiségében. Az ünnepélyen a megnyitó beszédet Schwarz Antal iskolaszéki elnök tartotta.

Auspitz Adolf iskolájában délelőtt 9 órakor tartották az ünnepélyt.

## ORSZÁGGYÜLES.

### A képviselőház ülése.

Május 9.

Elnök: Szilágyi Dezső.

Jegyzők: Molnár Antal, Eszterházy Kálmán, dr. Illyés Bálint.

A kormány részéről jelen vannak: Bánffy Dezső, br. miniszterelnök, Has Gyula, Erdély Sándor, Josipovich Imre.

Elnök: d. e. 10 órakor nyitja meg az ülést.

Bemutatja a főrendiház elnökének átiratát, melyben értesíti, hogy a főrendiház az 1896. évi költségvetés és törvényt a képviselőház által megállapított összegezésben elfogadta. Bemutat több kérvényt és feliratot, melyeket tárgyalás és jelentés-tét végett kiadnak az illető bizottságoknak.

Feszt Lajos, előadó: Bemutatja a bizottság jelentését Apponyi Albert gróf indítványára nézve, az országgyűlési képviselőválasztások felletti bíráskodásról.

Vlassics Gyula, kultuszminiszter: Az elődje által benyújtott két kisebb törvényjavaslatot, újra átdolgozás céljából, visszavonja.

Elnök: Bemutat 3 kérvényt, melyek a millennium megünneplésével vannak kapcsolatban, s így már tárgyalanokká váltak, miért is iratárba helyezendők.

Bánffy Dezső b. miniszterelnök: Bemutatja az 1892—97. évi országgyűlés IV. ülészakának berekesztésére és az V. megnyitására vonatkozó királyi leiratot.

Elnök: A királyi leirat fel fog olvastatni. Eszterházy Kálmán gr: Olvassa a királyi leiratot:

Mi első Ferencz József, Isten kegyelméből Ausztria császár, Csehország királya stb. és Magyarország Apostoli királya.

Hű Magyarországnak és Társországi zászlósainak, egyházi és világi főrendinek és képviselőinek, kik az általunk 1892. évi február hó 18-án Budapest székes-fővárosunkba összehívott országgyűlésen egybegyűlvék, királyi üdvözlünket.

Kedvelt hűveink! Midőn magyar miniszteriumunk előterjesztésére az általunk 1892. évi február hó 22-én, megnyitott országgyűlés negyedik ülészakát ezennel berekesztjük, egyszer-

sorsának senki más az oka, mint éppen ő, Tolchváry Gerő.

Bíck újból hozzája dörzsölődött, most már némi szorongással. Tolchváry a puskatusával felelt a hízégre.

Fölsóhajtott. Azután lassan megindult a tőszélre, lehorgasztott, mellesre csuklott fővel bandukolva.

Gyötrő gondolatai nem hagyták el. Maga előtt látta a hajdani mosolygó leányt, a mint szegytől elborult kétségektől eltorzult arccal, reszkette szakadozott ruhában fut végig utatlan-utakon a gyalázatba, a szenvedésbe, az örületbe.

Tolchváry megrázkódott. Sőt összerázta magát gyilkos erővel. Mintha az egész bensője vérzett volna a gyötrő képtől, a fájdalom hatástól.

Mint egy villámfény lángja hasított át lelken az elhibázott élet e pontján az előtörő gondolat, hogy a mit a Nellikén elkövetett, a förtelmes, czudar büntény, a mely méltó büntetést, kemény megtorlást kíván.

Amint a tő szélre ért, lábai térdén felül besüppedtek a csatakba. El is esett. Arcát véresre karmolta az éles levelű, fűrészes sás. Szája moeskos lett a zamatos sártól.

— Még ez a tő, a melyet annyira szerettem, a melyet imádtam, még ez is megpiszkol! A villámfény ismét végig hasított bensőjén.

— Eh! — kiáltott s hirtelen jött, kegyet-

len elhatározással rátámaszkodott fegyverére és szíven lötte magát.

\*

A dörrenésre egészen közelből, — ott feleselő, ijedt gágogással egy csapat vadlud riadt föl.

A szíven lőtt, összerogyott ember tüvegesező szemei még egyszer megvillantak. Gyorsan, végső erőlködéssel fölkapta fegyverét s a megmaradt töltéssel közéjük lött a vadaknak.

Egy erős tollu, nagy gunár a feje mellé esett le és szárnyával betakarta a haldokló, vadász nyitott szemeit.

### Májusi álom.

Ez az a hely; itt éltek ők még néhány év előtt, az öregkor nyugodt boldogságával gondolva vissza szerelmök ifjúságára. A házikó előtti öreg gesztenyefa mondhatná el ezt legjobban, mesél, is talán az elmúlt időkről, van e lény ki megérti a lombok susogását? . . .

A gondos kezek melyek fiatal hajtásait ápolták nincsennek már meg, a szerető kétszív ott porlad a temető virágos hantja alatt, lelkök talán itt lebeg a házikó körüli atmoszférában? . . .

Dió s gesztenyefa csoport között áll, inkább roskadoz a kis házikó. Még néhány év előtt galamb fehér volt fala, most az eső sárgás barázdákat vont oldalára, a pajkos szél helyel-közzel megbontá piros cserépet.

A zöld ablaktáblák lent hevernek a földön.

Itt egy fellábu pad hever a vad buja fűben, amott egy törött kormos fazék; cserép darabok szerteszét.

A vadszőlő ifju hajtásai felkuszának a diófa ágaira, az orgonabokor összefonja gallyait a gesztenyefa lombjaival: minden oly vad, oly elhagyatott, hiányzanak a gondos szelid kezek, hol vannak ők, hol vannak? . . .

Mintha hallanám susogásukat, a mint ez édes valót egymás előtt kiszinezik . . . Csak az enyhe tavaszi fuvalom suhant át a lombok között . . .

Alant a parti facsoportok között eltűnik s ismét előbbukkan a folyó csillogó vize. Itt egy ledől fa sárgás kerge hámlik, tövét befedte már a föld; a lehult levelek porladozó maradványai, s honát lelte benne néhány szál fű, sárga aranyvirág, melynek most lopja meg mézét egy kis méhecske, aztán dongva repül odébb.

A gesztenyefa most kezd virágozni, a fehér virágok mint ezeryi apró csengőcske fűtöket képeznek a setét levelek között, néme-lyik bimbó csak most fakad még szét, talán az éj esendjében csókolta meg a tavasz istennője? . . . A millió virág a nap tűzében fűrdeti szirmaiát s illat parányait szétszórja a tiszta légben.

Itt állok a rozzant házikó előtt, keresem őket nincsennek, nincsennek . . .

Megkerültem a házikót s keresztül haladtam a sűrű lombok alatt. A lépcsőzetes hegyoldalon szétnyitottam a vadrózsa tuskés ágait s fölfelé haladtam.

smind az ötödik ülészakot a f. évi május hó 11-ik napjára összehívottak nyilvánítjuk.

Kikhez egyébiránt királyi kegyelmünkkel állandóan hajlandók maradunk.

Kelt Budapesten, ezernyolczszáz kilenczvenhatodik évi május hó nyolczadikán.

Ferencz József s. k.

B. Bánffy s. k.

**Elnök:** A királyi leiratnak megfelelőleg a IV. ülészakot berekeszti, az V. pedig hétfőn 10 órakor kezdődő üléssel veszi kezdetét.

Hitelesítették a mai ülés jegyzőkönyvét.

**Elnök:** Köszönetet mond a képviselőház tagjainak azon támogatásért és jóakarattért, melyet irányában a IV. ülészak folyamán tanúsítottak. Az ülést bezárja (Felkiáltások: Éljen az elnök!)

Ülés vége 12 órakor.

## Millenniumi ünnepek Nagyváradon.

### A hálaadó isteni tiszteletek.

Nagyváradon a tulajdonképeni millenniumi ünnepségek tegnap-kezdődtek az iskolák ünnepségeivel, de a polgárság ünnepe ma, vasárnap kezdődik a hálaadó istentiszteletekkel. A templomok megtelnek hívőkkel és ünneplő közönséggel, hogy hálaímtát rebejének a Mindenség Atyjának, ki annyi viszontagság után egy évezreden át fenntartotta a magyar nemzetet és hazát.

Legnagyobb fényvel délelőtt 9 órakor a székesegyházban megy végbe a Te Deum, mely bibornok-püspökünk Ó Eminenciája a hivatalok, hatóságokat, az előkelőséget, szóval a nagyközönséget meghívta.

A szent misét és Te Deumot dr. Schlauch Lőrincz bibornok végzi, Zajnay János prépostkanonok pedig egyházi szent beszédet mond. A szent mise alatt a székesegyházi ének- és zenekar a következő darabokat adja elő:

„Ecce sacerdos.” Te Deum in D-dur Kerschtöl.

Missa sollennis in E-moll. Kerschtöl.

Gradualéra: Benedictus sit. Kerschtöl.

Offertoriumra: Boldogasszony Anyánk régi magyar ének vocal-quartett s a mise végén: Ünnepi hangok teljes orgonával és zenekarral.

Az ev. ref. templomokban szintén délelőtt

9 órakor, az izraelita Czion templomban pedig délelőtt 11 órakor lesznek hálaadó istentiszteletek.

Ugy a székesegyházban, mint a többi templomokban tartandó hála istentiszteletre Sal Ferencz polgármester megjelenésre kérte fel a törvényhatóság tagjait s a polgárságot.

Az ezredéves örömműnep alkalmából a nagyváradai gör. kel. u. n. holdas templomban szintén ma, vasárnap délelőtt 9 órakor lesz a hálaadó istentisztelet, a melyre a hatóságok és hivatalok személyzetét meghívta Goldis József püspöki helynök. Sal Ferencz polgármester a következő felhívást bocsátotta ki a városi képviselőkhöz:

Hazánk ezredéves fennállásának ünneplése alkalmából az újvárosi gör. keleti holdas templomban folyó hó 10-én délelőtt, 9 órakor hálaadó istentisztelet tartatik.

Felkérem g. kel. vallásu polgártársaimat, hogy ezen magasztos ünnepélyen részt venni sziveskedjenek. Nagyvárad, 1896. május 9. Sal Ferencz, kir. tanácsos polgármester.

### A diszközgyűlések.

Ugy a városházán, mint a megyei székházban erősen készülnek a millenniumi diszközgyűlésekre.

A városházánál a lépcsőt, a terem bejárata előtti folyosót déli növényekkel, virágokkal díszítették fel.

A vármegyeház dísztermének lépcsőjét s a terem bejárata előtt levő oszlopcsarnokot fenyőágakkal dekorálták. A meghívott vendégek, úgy a férfiak, mint a hölgyek a számvevő hivatal felől levő hátsó ajtón jutnak a terembe; míg a megyebizottsági tagok a főlépcsőt használják s a kisterem felől levő ajtón lépnek a terembe. Minden legkisebb hely el lesz foglalva. Az ajtóknál díszvármegyei hajduk állanak s csak meghívóval lehet a terembe jutni. A rendező tisztelet Bérczy Imre főszolgabíróval élén a fiatalabb aljegyzők teljesítik.

A kedden tartandó diszközgyűlés lefolyása a következő lesz:

Beöthy László főispán nyitja meg az ülést, mely után dr. Schlauch Lőrincz bibornok-püspök tesz indítványt, hogy a vármegye a magyar nemzet ezredéves fennállását jegyzőkönyvében örökítse meg.

legkisebb zugát is, varázs hangon szállítva életre mindent, beszélt arról az isteni erőről, a mi kifakasztja a rügyeket, kinyitja a virágok bimbóit, dalra serkenti a madarat, édes sejtést küld mindenben benne van ami él . . .

— Örülj te is hogy élsz s szeress! . . .

Kábultan hallgattam . . .

A harang-zó elhaló bugásával szétfoszlott a káprázat, utolsó foszlányai ott remegtek még előttem, mikor a hanyatló nap kinyitott szemembe villant.

Alkonyodott már. A távoli erdő fölött kékes pára lebegett s a hegyen a ködbe tűntek el. Fejem fölött még kék volt az égbolt, lejjebb a nap sárgás vörös fényét szórta szét.

Arnyékban volt már a táj s pihenésre készült, csak a fák legfelső csucsain rezgett még egy-egy levélke a nap visszfényében.

Felkeltem. A bokor tulsó feléről hangokat halottam, ők nem vehettek engem észre, azóta jöhettek míg én aludtam. Hallgatóztam: Egy férfi beszélt:

. . . Aztán esküvő után nászutra megyünk olaszhonba, jó lesz aranyosom? . . .

»Gyerekek! Megyünk!« Egy erélyes mama hang szólt fel a völgyből.

Lassan óvatosan szétnyitottam a csipke rózsá ágait. Láttam egy csinos szőke főt, egy barna erős férfit s egy csókot hallottam, elezuppanni. Lementem lassan a hegyoldalról, elhaladtam ismét a házikó előtt s mintha nem lett volna olyan fájó az emlékek színe, — ott lebegett előttem a két szerelmes fő s füleimben szép tündérem szavai csengtek: »A szerelem él, a szerelem örök, örülj te is hogy élsz s szeress!«

Paoliaccio.

Az indítványt Tisza István országgyűlési képviselő ajánlja elfogadásra.

A diszközgyűlés napján az összes megyei hivatalokban szünet lesz.

Nagyvárad város holnap, hétfőn d. e. 10 órakor tartandó diszközgyűlésének tárgysorozata a következő:

A megnyitó beszédet dr. Beöthy László főispán tartja;

az ünnepi beszédet Ritoók Zsigmond mondja, ki az ezredéves emlékének jegyzőkönyvbe iktatását indítványozza;

az indítványt rövid beszéd keretében Hlatky Endre ajánlja elfogadásra, végül

Kunyhósi János a következő indítványokat teszi:

1. a város törvényhatósági bizottsága szavazzon meg a Nagyváradon felállítandó lelenz-ház javára 10,000 frtot, mely tíz év alatt 1000 forintos részletekben lesz fizetendő;

2. a város az árvaházat szeptember havában megnyitja;

3. az ünnepségek emlékére a körösparti sétátér »ezredéves emléktérnek« nevezetessé el.

A gyűlést a határozatok kimondása után dr. Beöthy László főispán zárja be.

A diszközgyűlésre szintén csak a meghívóval lehet bejutni.

### A díszebédek.

A városi diszközgyűlés napján, hétfőn délelőtt a városatyák díszebédre gyűlnek össze a Rózsabokorban.

Kedden délelőtt pedig a megyei diszközgyűlés alkalmából dr. Schleich Lőrincz bibornok püspök ad nagy ebédet a Szent-László-fürdőben, melyre a megye és város előkelőségei hivatalosak. Háromszáz vendéget hívott meg a bibornok.

### Disztakarodó és kivilágítás.

A városi közgyűlés napján, hétfőn este Nagyvárad házi ezrede, a 37. gyalogezred zenekara disztakarodót rendez. A várból kiindulva lámpákkal, zenével bejárják a várost, a millennium örömére.

Ugyanez alkalommal lesz a város kivilágítása. A középületek fényes kivilágítására már megtették az intézkedéseket. A polgármester pedig felhívta a lakosságot a kivilágításra. A polgárság is erősen készül a kivilágításra, s így az impozánsnak ígérkezik.

## TÁJÉKOZTATO.

- Május
- 10. Ezredéves hálaadó istentisztelet a nagyváradai templomokban.
  - 11. Nagyvárad város millenniumi diszközgyűlése.
  - 12. Biharvármegye millenniumi diszközgyűlése.
  - 13. A biharmegyei tankerületi tanító-tisztület diszközgyűlése a megyeház nagytermében d. e. 10 órakor.
  - 14. Nagyvárad város közgyűlése.
  - 15. A biharmegyei természettudományi orvos-gyógyszerészi egyesület diszközgyűlése.
  - 17. A v. velencei Népkör közgyűlése.
  - 27. Végvárgyalás a Pável tündetés ügyében.
  - 31. Az ezredéves évforduló ünneplése a nagyváradai jogakadémián.
- Junius
- 8. Koronázási évforduló.
  - 8. A koronázási évforduló és törvényhatósági bandériumok felvonulása.

## UJDONSÁGOK.

\* **A bibornok itthon.** Dr. Schleich Lőrincz bibornok, püspök tegnap délután 5 órakor résztvett a budai királyi várban tartott udvari ebéden. Az ebéd végeztével király Ó Felsége tündető szívélyességgel hosszabb ideig társalgott a biboros főpappal, ki az éjjeli gyorsvonattal Nagyváradra hazaérkezett.

\* **Keresztjáró hét.** Holnap kezdődnek a keresztjáró napok. Régi szép szokása az egyháznak, hogy a reánk következő három napot imádságba merülve tölti. Bizva isteni alapítója ígérte: »Kérjétek és adatik nektek« könyö-

Fent voltam a táj felett, felettem a ragyogó égbolt, alattam virágos díszében a tavaszias élet s körülöttem szokatlan kedves harmonia. Mintha minden az ő nagy szerelmökről regélne; a zsongó méh a vadrózsának, a fülemile a tölgy bokornak s az enyhe szél most itt, majd amott sug valamit; itt a vadbus sötét zöld levélkeit zörrenti meg, amott a margarett vagy buzavirág, himporát porzítja a légtér. Leültem a puha zöld pázsitra. Melettem ingó fűszálon ezüst zöld rovar pihent, aztán zizegve tova repült s eltűnt a csipke illatos virágai között.

Lefeküdtem. Valami édes bűvös álom fogott el. Körülöttem zibongott az élet, a völgyből egy harang szava csenget felém enyhén; altató zenével. Szétnyitott a rózsabokor sötétje s ragyogó ködben jelent meg egy tündér, szivárványból volt ruhája; maga mint egy nyiló rózsza.

Elém suhant.

— Ki vagy bájos égi lény?! — kérdeztem én.

— Nevem Phantasie! Jövök a végtelenség utairól s hazám a mindenség!

— Szeretlek, szeretlek! — susogtam hozzá s ő mellém ült az illatos fűbe s tovább beszélt.

— Mit sejtene sem mer földi lény, nyitva áll szemem előtt. Utazom a szélüzte felhők fodrain s egy lépés nekem az égbolt azurjáig, azontul, — hova ezernyi vágy sóhajtván repül föl — a tudás megelégedését élvezem.

Játszom néha a földiekkel is, kibontom a költői lélek szárnyait, megmutatom mi szép, mi fontos kicsinyben is mi a nagyszerű.

. . . S beszélt nekem a bájos tündér egy szép világról, a szerelem világáról; ahonnan a fontos eső szétárad s betölti a mindenséget

rögye, esdekelve járnak a keresztények egyik templomból a másikba s imáikkal ostromolják az eget.

A »keresztjáró« nevet onnét nyerték e napok, hogy falu helyen — több templom nem lévén — rendszeren a határban álló valamely keresztet mennek processióval a jámbor hívek. Ezen ájtatosság eredete az ötödik századba nyúlik vissza. 469-ben sz. Mammert, viennei püspök tartotta először. Székvárosát földrengés, tűz villámesapások, ragadozó vadállatok és más elemi csapások pusztították.

Ezek elhárítására s az Ur kiengesztelésére három napi böjtöt és közájatosságot rendelt, — és megszűnt a baj. Példáját másutt is követték, lassankint általánossá vált.

Városunkban e 3 napi ájtatosság a következő sorrendben fog meg tartatni:

Hétfőn d. e. 8 órákor a székesegyházban csendes mise, mely után a körmenet a várad-olaszii plébánia templomba indul, hol nagy mise és prédikáció lesz.

Keddén u. a. időbben a »Barátok« templomban kezdődik az ájtatosság, honnét körmenetileg a premonstreiek templomába mennek; itt énekes mise és sz. beszéd.

Szerdán u. a. i. A sz.-László templomból indul a processio a kapuczinusokhoz, kiknek templomban végzik az ájtatosság többi részét. (Szónoklat magyarul.)

Rosznál esetén első nap a barátoknál, 2-ik nap a premonstreieknél, 3-ikán a kapuczinusoknál tartják az egész ájtatosságot.

\* **Rendkívüli megyegyűlés** Biharvármegye törvényhatósága május hó 21-én rendkívüli közgyűlést tart. A közgyűlés rövidnek ígérkezik, amennyiben csak két tárgya lesz. A Ludovika akadémiánál megüresedett alapítványi hely betöltése, továbbá a vármegyei iratok kérelme, hogy a millenniumi év alkalmával, a kiállítás megtekintetése céljából a vármegye egy havi fizetést szavazzon meg részükre.

\* **A honvéd tisztek a millenniumon.** A honvédelmi miniszter, mint értesülünk, leiratot intézett az összes vidéken állomásozó honvéd parancsnokságokhoz, hogy a honvédparancsnokság a millenniumi ünnepekre szóló meghívókat fogadja el s a törzs és főtisztek vegyenek részt az ünnepeken. Nagyváradon már a tegnapi iskolai ünnepélyeken felosztva résztvett a honvéd tisztikar.

\* **Fagyos szentek.** A gazdák réme: Pongrácz, Szervác és Bonifác a jövő héten teszik tiszteletüket. Kedden, szerdán és csütörtökön lesz ugyanis a három fagyos szent napja, a mely félelemmel tölti el a gazdákat. A legtöbb ember csak babonának tartja, de a magyar gazda már szomorú tapasztalatból tudja, hogy alapos oka van az aggodalomra, nehogy az esetleges fagy tönkre tegye a zsege növényzetet. Kevesen tudják, mi az oka annak, hogy a május e három napján (melyekhez még Orbán napja — május 25 — is csatlakozik) oly gyakran szokott fagy lenni? Ujabb időben több szaktudós foglalkozott e kérdéssel. Általános véleményük az, hogy e tűnemény oka a május havi meteorológiai viszonyokban keresendő. Európaészaki és nyugati részén u. i. igen nagy alégyomás, mely a déli és délkeleti részen annál alacsonyabb s így jelentékeny hőkeveredést okoz. Legalacsonyabb pedig a légnyomás a magyar alföldön és a Balkán félszigeten. Egyik tudós el is nevezte ezért a fagyos szenteket, magyar szenteknek, míg egy másik svéd szenteknek mondja őket, mert a hőkeveredést a Svédországból jövő szelek okozzák.

\* **Valentic ezredes áthelyezése.** Valentic Dániel ezredes, a 82. honvéd gyalog dandár parancsnokát, a kit nagyváradai tartózkodása idejéből közönségünk is előnyösen ismer, ő felsége a király a létszám felett a budapesti 1. honvéd gyalog ezrednél, hason minőségben a 79. honvéd gyalog dandárhoz áthelyezte.

\* **A moszkvai koronázás.** A csári párkoronázó ünnepén monarkiank pétervári képviselője, Liechtenstein herceg a moszkvai kereskedelmi klub helyiségeiben fog lakni. Három

nagy terem és husz szoba áll ott rendelkezésére, melyekben a herceg május 31-én fényes bált fog adni. Moszkvában különben már nagyban folynak az előkészületek a koronázásra. Az utóbbi napokban 24 aranyozott hintót, 80 háta és 41 kocsilovat, 81 közönséges udvari kocsit küldtek oda s asztalkészletet, melynek egy része még II. Katalin czárné idejéből való és melynek minden egyes darabja 1000 frank értéket képvisel. — Mint egy római távirat jelenti, a pápa ma monsignore Agliardit és a moszkvai koronázásra utazó küldöttség többi tagjait kihallgatáson fogadta. A küldöttség a jövő héten utazik Bécsen keresztül Moszkvába.

\* **A keresk. iskola ünnepélye.** A nagyvárad felső kereskedelmi intézet millenniumi ünnepélyét ma szándékoztak megtartani, azonban közbejött akadályok miatt az ünnepélyt május hó 14-én délelőtt fél 11 órákor tartják meg a »Kereskedelmi Csarnok« dísztermében.

\* **Aradi mérnökök Nagyváradon.** Az elmúlt évben a nagyvárad mérnökök és építésszek átrándultak Aradra, a hol az ottani kollegák szívesen látott vendégei voltak. A nagyvárad mérnökök viszonzásul meghívták az aradiakat. Mint az aradi lapokból olvassuk, Aradon most alakult meg 70 taggal a mérnökök és építésszek egylete s az eddigi megállapodások szerint július hó első napjaiban látogatnak át Nagyváradra.

\* **Jóváhagyott költségvetés.** A m. kir. belügyminiszter értesítette Nagyvárad hatóságát, hogy a tűzoltóság szaporítására vonatkozó felvilágosítást kielégítőnek találván, a város 1896. évi költségirányzatát jóváhagyta.

\* **Eltűnt tizedek.** Bak István vállalkozó ma a vasúti raktár pénztárától 1000 forint apró pénzt és 82<sup>1</sup>/<sub>2</sub> darab tizedt vett át. Bak a pénzt megszámlálva letette a hivatal asztalára és valami dolga után nézett. A pénzt Zboril Ferenc állítása szerint Schlesinger Manó Polák fuvaros megbízottja zsebre tette. A lopásról Zboril értesítette Bakot, de Schlesinger már nem volt sehol. Bak feljelentette az esetet a rendőrségnél, a honnan Lőrinczy Gyula rendőrbiztos ment ki Schlesinger kis-magyar-utcai lakására. A rendőrbiztos felszólítására Schlesinger kivette a pénzt a zsebéből és azzal a szóval adta át a biztosnak, hogy nem lopta, hanem találta. Az esetet bejelentik az ügyészséghez.

\* **Posta a Püspökfürdőbe.** A nagyvárad magyar királyi posta- és távirat igazgatóság hatása köré alá tartozó szent-László fürdői postahivatalt folyó hó 16-án nyitják meg és szentember 15-ig marad forgalomban.

\* **Bismarck az elégtelenségről.** Bismarck herceg néhány nappal ezelőtt a bremerhaveni Glocke-egyesület küldöttségét fogadta. A herceg, aki dísztagja az egyesületnek, a küldöttség vezetőjének, Trumpf törvényszéki titkárnak üdvözlő beszédére hosszabb beszédben válaszolt, amelyben először neuralgikus fájdalmairól panaszkodott, amelyek megnehezítik a beszélést s aztán így folytatta:

A névsorból úgy láttam hogy önöknél mindenféle foglalkozás képviselve van. Ami azt bizonyítja, hogy az önök működése nem szorítkozik csupán egyes érdekekre. Senki sem elégedett teljesen s szerencsétlenség is volna, ha mindenki az lenne. Minden törekvés és küzdelem a jobbért megszűnnék, ha mindenki elégedett volna. Ez világos. Isten tehát az elégtelenséget, mint törekvést, ösztökélést öntötte belénk és azért mindnyájuknak lesznek vágyaik és mindannyian csak olyan mértékben lesznek hálásak nyilvános intézményeink iránt, amint megadják a lehetőséget, hogy ezeket a vágyaikat, amennyire csak lehetséges, megvalósítsák. De mondjanak le arról a hitükről, hogy valaha általános elégedettség jöhessen létre a világon akár szociáldemokrata, akár más uton. Ez lehetetlen. Mindnyájan csupa lusta kutyák lennénk, mint a déli tenger lakói, akik pálmák alatt hevernek és egyebet sem tesznek, mint datolyát esznek, amely lehuil a fáról. Megelégedés nincs a földön, azt nem adta nekünk az Isten. Am lássuk, vajjon megtaláljuk-e ma az asztalnál, ha az urak szerencsétlenség azzal, hogy velem reggeliznek.

\* **A völegény titka.** Tegnap délelőtt a debreczeni ev. ref. kistemplomban egy, az alsó osztályhoz tartozó ifjú pár esküdt. A völegény boldogságtól sugárzó arczal lépett ki a templomból, míg a menyasszony pirulva fogadta a násznép szerencsekívánatait. Egyszerre mint derült égből lecsapó villám oly váratlanul rohant a völegény elé régi kedvese, két szőke gyermeket vezetve, kik feltűnően hasonlítottak a völegényhez. — »Ha elhagytál, — kiáltotta — vidd magaddal ezt a két gyereket is, tied mind a kettő.« A násznép e nem várt jelenetre hűledezett, a völegény elsápadt, a menyasszony pedig ájúlva rogyott a nászasszony karja közé. A kínos jelenetre nagy tömeg verődött össze.

\* **Utecai kérvényezők.** Mikor a király tegnap a kiállítási területre hajtatott, két nő dobott kocsijába kérvényt. Az egyik Tóth Antalné nevű 23 éves asszony, a ki a Szent-Györgytéren adta át kérvényét, míg a másik Cseh Mihályné, egy vasuti felügyelő felesége, a kiállítás kapujánál dobta át irását a királynak. A rendőrség mind a két kérvényezőt beki-sérte. Tóth Antalnéről kitűnt, hogy közveszélyes örült, Cseh Mihálynét pedig, a ki felfüggesztett férjének visszahelyezését kérte a felségtől, igazolás után szabadon bocsájtották. A király mind a két kérvényt átvette.

\* **Ösmerkedés.** Szörnyű savanyu arczot vágott a hosszabbik legény a rendőrség előtt.

— No mi bajod, hé?

— A »Bundá«-ba mulattam, osztán ez a nem tudom ki, oda ugrott hozzám és pofon ütött, pedig soha életemben nem láttam őt.

— Igaz-e?

A kurtábbik egyet rántott a vállán.

— Hájszen, igaz. Én nem láttam ezt a legényt soha. Nem is gyűlölöm, még szeretem, mert szépen dalol.

— Miért ütötted hát pofon?

— Meg akartam vele ösmerkedni.

\* **Fürdő megnyitás.** Ma nyitják meg Nagyvárad egyik legszebb kiránduló helyét a Felix-fürdőt. Ez alkalommal a 37-ik ezred zenekara fog játszani a fürdőben, míg a vendégek pontos és gyors kiszolgálásáról, ugyiszinte kitűnő ételek és borokról Kernáts és Bibó fürdő bérlok gondoskodni.

**Nyilatkozat.** A rozsnyói egyházmegyéhez tartozó Nagy-Darócz hitközség hívei a hirneves J. B. Purger czégtől Grödenből (Tirol) közadakozás után egy »Jézus szt. Szive«-szobrot hoztattak. A művészi kivitel, a tagok arányossága, a színezés gazdagsága és gyengéd finomsága, arcz áhitatot keltő magasztossága; ezek azon tulajdonságok, melyek által a mű valóban csodálatra ragadja a szemlélőt. A legtisztább meggyőződéssel merem tehát nevezett ézeget bárkinek, különösen a főtisztelendő Papságunk ajánlani. Nagy-Darócz, 1894. jun. 10. Gallus Péter káplán. 2

**A Horgony-Pain-Expeller** igazi, népszerű házi-szerré lett, mely számos családban már több mint 25 év óta mindig készletben van. Hátfájásnál, csipfájdalom fejfájásnál, köszvényél csúznál, stb-nél a Horgony-Pain-expellerrel való bedörzsölések mindig fájdalom csillapító hatásuaknak bizonyultak, sőt járványkórúknál, minő: a kolera, hányóhasfájás, az altestnek Pain-Expellerrel való bedörzsölése mindig hasznosnak bizonyult. Ezen kitűnő házi-szer jó eredménnyel használtott bedörzsöléseként az influenza ellen is és 40 kr., 70 kr. és 1 frt. üvegenként árban a legtöbb gyógyszerárban készletben van, hanem bevásárlás alkalmával mindig határozottan: mint »Richter-féle Horgony-Pain-Expeller« vagy »Richter-féle Horgony-Liniment« kérendő és a »Horgony« védjegyre figyelendő.

## A fehér zászló.

— Kegyelem a raboknak. —

Nagyvárad, május 9.

Abból a fényes ünnepből, melyet az ezeréves Magyarország ül a multak évezredes diadalai fölött, egy-egy fény sugar belopózik a szabadságesztettek eszöndes, szomorú birodalmába: a börtönökbe is. Nem feledkeznek meg a társadalom a szerencsétlen bünösökről sem és kegyelmet, szabadságot ad azoknak, akiket végezetük vitt a bünbe, a fertöbe. Leoldja bilincseit a szenvedö bünösöknek, felszárítja könyeit az értük kesergöknek, hadd legyen teljes ez a mi nagy ünnepünk, hadd örvendezzen most az

is, aki elmérgezett szívvél, bűnbekábult lélekkel ott sinlődött a szabadságvesztés vasrácsos kazamátijában, szabadság utáni sóvár esengésben.

Nem a gonoszok előtt nyitja meg az ezredéves nagy ünnep a börtön ajtait, hanem a bűnbé tévedt vezeklők előtt. Nem azok kapnak kegyelmet, akik ravasz fondorlattal, hideg vadállati szívvél vetették magukat embertársaikra, hogy csalva, lopva, ölve kivegyék a kenyeret vívódó felebarátaik szájából. Azoknak int a szabadság, akiknek a végzett egy iszonyu pillanatban bünt sugalmazott. Azok kapnak kegyelmet, akik egy meggondolatlan végzetes perczen indulattól, vértől elvakultan szenvedélyük eszközeivé lettek s aztán vezeklő megbánással javulást mutattak. Hiszen ezek nem bűnösök többé. Ezek gyógyult betegek, akik visszatérve a társadalomba, fokozott szorgalommal, bűnbánó becsületességgel fogják jóvá tenni azt, amit az a boldogtalan, vétkes pillanat rásütött a lelkükre.

### Kegyelem az államfogyoknak.

Az államfogház lakói — mint tudósítónk sürgönyzi — egytől-egyig kegyelmet kapnak.

A párbajvétségért ülő foglyok ép úgy elhagyják a szegedi Vasas Szt. Péter-utcai vasrácsos fogadót, mint ahogy a politikai vétségért ülő foglyok visszanyerik szabadságukat.

Üres lesz hát az államfogház. Hatzinger kerületi börtönigazgató megrendelte már azt a fehér zászlót, amely az államfogház homlokán hullámos fodrozással fogja hirdetni a Treuga Dei uralmát és azt, hogy az ezeréves évfördülön megtért mindenki, aki vétkezett, vétett.

A foglyok június 10-én hagyják el az államfogházat, amikor ez a megható aktus lélekemelő ünnepekre fog alkalmat adni. Vajha sokáig, igen sokáig ott lenghetne az a fehér lobogó a szegedi államfogház homlokzatán.

### A „Csillagbörtön“ kegyelmezettjei.

A szegedi csillagbörtön szabadságvesztettei közül mintegy nyolcvan rab kap kegyelmet a millenniumi ünnep alkalmából. A királyi ügyészség már hetekkel ezelőtt megtette előterjesztését a megkegyelmezéseket illetőleg az igazságügyminiszternek. Csupán azok kaptak kegyelmet, akik nem visszaeső, vagyis első büntettek és ezek közül is azok, akik pillanatnyi felháborodásban, erős felindulásban követték el bűneiket, vagyis akik a B. T. K. 272. és 274. szakaszai szerint minősülő büntettek követtek el. A megkegyelmezettek között ott lesz Berecz is, a Takács Zoltán dr. büntársa.

A kegyelem irat tegnap érkezett meg a szegedi királyi ügyészséghez.

## VASUTI MENETREND.

**Érvényes 1896. május 1-től.**

Vonat indul Nagyváradról.	Vonat érkezik Nagyváradra.
<b>Püspökladány-Budapest</b> felé gyorsvonat 8 <sup>45</sup> regg., 2 <sup>11</sup> éjjel, személyvonat 11 <sup>32</sup> d. e., 2 <sup>22</sup> d. u., 11 <sup>04</sup> és 4 éjjel.	<b>Budapest-Püspökladány</b> felé gyorsvonat 7 <sup>05</sup> este, 2 <sup>11</sup> éjjel, személyvonat 7 <sup>20</sup> reggel, 3 <sup>42</sup> d. u., 1 <sup>45</sup> éjjel.
<b>Kolozsvár</b> felé gyorsvonat 7 <sup>15</sup> este, 2 <sup>18</sup> éjjel, vegyesvonat 1 <sup>22</sup> d. u., személyv. 3 <sup>58</sup> délután, 2 <sup>08</sup> éjjel.	<b>Kolozsvár</b> felé gyorsvonat 2 <sup>30</sup> éjjel, 8 <sup>35</sup> regg. személyvonat 10 <sup>44</sup> éjjel, 11 <sup>17</sup> d. e. vegyesvonat 8 reggel.
<b>Csaba-Arad-Szeged</b> felé személyvonat 10 <sup>30</sup> d. e., 4 <sup>25</sup> d. u., vegyesvonat 7 <sup>30</sup> este.	<b>Arad-Szeged-Csaba</b> felé vegyesvonat 8 <sup>30</sup> r., személyvonat 9 <sup>32</sup> d. e., 5 <sup>30</sup> d. u.
<b>Belényes-Vaskó</b> felé vegyesvonat 4 <sup>25</sup> reggel, 1 <sup>45</sup> d. u.	<b>Vaskó-Belényes</b> felé vegyesvonat 11 <sup>05</sup> d. e., 9 <sup>00</sup> este.
<b>Érmihályfalva</b> felé vegyesvonat 6 <sup>50</sup> r., 4 <sup>35</sup> d. u.	<b>Érmihályfalva</b> felé vegyesvonat 8 <sup>20</sup> r., 9 <sup>14</sup> este,
<b>Ösi-Kót-Gyoma</b> felé személyvonat 7 r., vegyesvonat 1 <sup>40</sup> d. u.	<b>Gyoma-Kót-Ösi</b> felé vegyesvonat 10 <sup>05</sup> d. e., személyvonat 8 este
<b>Püspök- és Felix-fürdő</b> 8 <sup>35</sup> reggel, 4 <sup>45</sup> d. u., 7 <sup>20</sup> este, 6 <sup>10</sup> reggel, 2 <sup>05</sup> d. u. 9 <sup>10</sup> este.	<b>Püspök- és Felix-fürdő</b> 10 <sup>10</sup> d. e., 6 <sup>20</sup> este, 8 <sup>55</sup> este, 8 <sup>15</sup> reggel 3 <sup>37</sup> d. u., 10 <sup>54</sup> este.

\* A csillaggal jelöltek csak vásár- és ünnepnapokon közlekednek.

Lapunk egyes számai a következők: **Lapunk egyes számai a következők:**

**Kiss Dávid** kereskedése Fő-utca,  
**Sonnenwirth-Léle** bazárban Fő-utca,  
**Kádár és Kiss** cégnél Kishíd-fő,  
**Kutasi D.** papírkereskedésében Uri-utca,  
**Pauker Dániel** papírkereskedésében Kis-piacz,  
**Reich Sándor** vegyeskereskedésében Szent-János-utca,  
**Mezey János** fűszerkereskedésében Körös-utca-  
**Frankl Mari** tőzsde és hírlapelárusító Kereske delmi csarnok palota Nagypiacz.  
M. kir. dohány- és szivar-áruda Zöldfa-utca.  
Ugyanezen helyeken előzetések is elfogadtnak.

## EGYLET.

### Katholikus egyetek kongresszusa.

A kath. egyleti élet az újabb időben Magyarországon is nagy, eddig szokatlan fellendülést nyert. Régióta fennálló kath. egyesületeink új életre, fokozottabb tevékenységre buzaulnak; csaknem naponként új és új kath. egyesületek alakulnak az ország minden részében, melyek a legnagyobb lelkesedéssel fognak hozzá a magyar kath. egyleti élet feladatainak megvalósításához: visszaállítani a keresztény szellemet a magyar társadalomban, meghódítani újra az egyént, a családot és a társadalmat a katolikus eszméknek, s ezáltal megszilárdítani az édes magyar haza jövőjének, boldogságának alapjait is.

Másrésről azonban az is tagadhatatlan dolog, hogy az egyesületi élet, egyesületi tevékenység terén nem egy tekintetben még a kezdet kezdetén állunk, csak hogy tevékenységünk nélkülözi az egységes vezérlő elveket, hogy szem elől tévesztjük gyakran teendőinkben a szükséges sorrendet, hogy egyesületeink intenzív működését tekintve, még sokban hátra vagyunk, még sok tenni, javítani való várakozik reánk.

E hiányokon segíteni, egyesületi ügyeinket megbeszélni, a magyar kath. egyesületi életet egységes irányba vezérelni, a kath. egyesületek nagy részének megbízásából, országos kongresszusra, értekezletre hívjuk össze a magyar kath. egyesületeket s a kath. egyesületek tisztelt tagjait.

A magyar katolikus egyesületek országos kongresszusa Vasary Kolos biboros, Magyarország hercegprímásának jóváhagyásával, ő Eminenciája díszelnöksége alatt s remélhetőleg a nagyméltóságú püspöki kar tagjainak jelenlétében f. évi augusztus hó 17., 18. és 19. napjain fog megtartani Budapesten, az ország fő- és székvárosában.

A kongresszus külön szakosztályokban fogja a napirendre tűzött kérdéseket tárgyalni. Négy szakosztály lesz, melyek közül az I. a hitbuzgalmi és jótékony egyesületeket, a II. az irodalmi egyesületeket, a III. a társadalmi egyesületeket és a IV. szakosztály a legény- és munkásegyleteket foglalja magában. A szakosztályok aug. 17. és 18. napjain, később megjelölendő helyiségekben fognak tanácskozni, s tanácskozásaik eredményét az augusztus 19-én, az országos kiállítás kongresszusi termében tartandó közös nagygyűlésen fogják előterjeszteni. Augusztus 20-án a kongresszus tagjai testületileg vesznek részt a Szent-István napi körmenetben.

A kongresszus tagja lehet minden kath. egyleti tag, bármely hitbuzgalmi, irodalmi, társadalmi és jótékony kath. egylet tagja, ki ezen szándékát f. évi június hó 15-ig a kongresszus irodájában (Budapesten, Koronaherczeg-utca 17. Kath. Kör) bejelenti és tagsági díj fejében 2 frtot fizet. A jelentkezésnél megjelölendő az is, hogy melyik szakosztálynak kíván tagja lenni. A szakosztályokban minden tag szólási és szavazási joggal bír.

A 2 frt tagsági díj ellenében a kongresszus tagjai a következő kedvezményekben részesülnek.

1. Kedvezményes vasuti jegyek az ide- és visszautazásra, a Magyar Allamvasutak és az ezek kezelése alatt álló vasutak vonalain. Az I-ső osztályon II-od osztályu, a II-dik osztályon III-ad osztályu jeggyel, a III-ad osztályon pedig II-od osztályu féljeggyel utazhatik.

2. Kedvezményes belépő jegyek a kiállítás területére, 5 belépti jegyből álló füzet 2 frt 50 kr helyett 1 frtért.

3. Olcsó lakások, közös szobában egy ágy 30 kr., elkülönített fülke 72 kr. naponként, külön szobák kedvezményes áron.

4. Olcsó ellátási jegyek és egyéb kedvezmények a kiállítással egybekötött látni valókhöz. Mindezen kedvezményekre a jegyek és utalványok, valamint a tagsági jegy is idejékorán fog a jelentkezőknek megküldetni.

A kik nem tagjai valamely kath. egyletnek, azok az aug. 19-iki közös nagygyűlésen mint vendégek vehetnek részt 50 kr belépti díj mellett. Belépő jegyeket valamely kath. egylet elnöksége vagy az illetékes plebániái hivatal útján lehet váltani. A vendégek a kongresszusi tagok részére nyújtott minden kedvezményben nem részesülhetnek, de a vendégek részére is szívesen gondoskodik mérsékeltbb lakásról, ellátásról s egyéb kedvezményekről a kongresszus irodája.

### A kath. egyesületek orsz. kongresszusának tárgyai:

**I. Szakosztály.** Hitbuzgalmi és jótékony egyesületek. 1. A hitbuzgalmi egyesületek szervezésének szükségessége és módja. 2. Az oltári szentség, Jézus Szt. Szívének, az engesztelő szent áldozás, imaapostolság, a szt. Mária, a Szt. Szűz szepl. szívének, Elő rózsafüzér, sz. skapulárék, sz. József, Órangyalok s az sz. Gyermekség, mint a jelenleg leginkább divó egyesületek mivolta és haszna. 3. Szt.-Vinceze egyesületek. 4. Jótékony nőegyesületek, népkonyhák. (A 3. és 4. pont alatt jelzett egyesületek felölhetnek az új rend veszélyeinek elhárítására vonatkozó törekvést.) 5. A mértékletességi és káromkodás elleni egyesületek. 6. A temetkezési és betegsegélyező egyesületek. 7. A cseléd és munkásnő védő egyesületek. 8. A szegény és koldusügy rendezése társadalmi uton.

**II. Szakosztály.** Irodalmi egyesületek. 1. A katolicizmus és a tudományos haladás. 2. A kath. szellemű irodalom felvirágoztatása. 3. Eszközök a kath. szellemű irodalmi termékek elterjesztésére. 4. Az egyesületi közlöny ügye. 5. Gyakoribb és termékeny érintkezés a kath. írók, és hasonló viszonyosság a kath. tudományos és irodalmi egyesületek között.

**III. Szakosztály.** Társadalmi egyesületek. 1. Az egyleti élet felvirágoztatásának feltételei: a) Egyesületi törvény alkotása. Felirat ez ügyben az országgyűléshez. b) A magas püspöki kar támogatásának kikérése. c) A kath. körök országos szervezete. 2. A kath. körök működésének legfontosabb eszközei: a felolvasások, a könyvtár, ezzel kapcsolatban a népkönyvtárak ügye, a kath. körök mint kath. közművelődési, kultur egyesületek, a kath. körök gazdasági célok szolgálatában.

**IV. Szakosztály.** Kath. legény- és munkásegyletek. 1. A kath. legényegyletek országos szervezése. 2. Mesterinasok védelme és nevelése. 3. Kath. mesteregyletek, munkásegyletek és gazdacseledek alakítása. 4. A magyarországi kath. kisiparosok orsz. segély- és nyugdíj-alapja. 5. Kath. ifjusági egyesületek.

Gróf Esterházy Miklós Mórincz az előkészítőbizottság elnöke. Dr. Kisfaludy Á. Béla, Pintér Kálmán, Schiffer Ferencz, dr. Hortoványi József, dr. Major Ferencz, Vay Kázmér, az előkészítőbizottság alelnökei.

\* **Katholikus körök terjedése.** Katolikus körök örömdetes terjedéséről tanuskodik a hivatalos lap tegnapi száma, a mely arról ad számot, hogy a belügyminisztérium a pusztafegyverneki és a dunaföldvári katolikus olvasó körök alapszabályát megerősítette.

\* **Uj tűzoltó-egylet a megyében.** A peczezőllősi önkéntes tűzoltó-egylet alapszabályait a magyar királyi belügyminisztérium, folyó évi 38.897 szám alatt a bemutatási záradékkal ellátta.

## SZINHÁZ.

### Nebántsvirág.

E régen elő nem adott kitünő vandville, — mely után a ma először fellépő primadonna — V. Turchányi Olga — igen szép közönséget vonzott a szinkörbe.

V. T u r c h á n y i Olga elég szép ahhoz,

hogy szép közönséget vonzzon a színházba, de szépsége dacára sem tudja elfeledtetni színésznői egyéniségének óriási hibáit. Nem tartozik a sablonos primadonnák közzé, — van benne nagy egyéniség is, amennyiben a saját elfogását szereti érvényesíteni énekekben, jáékban egyaránt. Nem sokat törődik a zenekarral, csak az a baj, hogy a karmester nem akar vele egyet érteni, s nem úgy dirigál, amint V. Turchányi Olga énekl. Így aztán éneke még sokkal hamiskásabb volt, mint játéka. Hanem szép, nagyon szép asszony, — tapsolták is eleget.

Megyeri Dezső ma énekelt először az idei szezomban, — Celestine Floridor kettős szerepét. Kissé kedvetlenül, — de hiszen az ma este nem is volt olyan nagy csoda — Precizen énekelt, s nagyon ügyesen alakított, — csak a legfőbb kellék, — a kedély hiányzott belőle.

Józsa Lajos (Champlatreux) érzelmelem, szépen énekelt, — csak az a kár, hogy a maszkirozásában nagyon kevés ügyességet tanusított.

Vendrei Ferenc (Chatcau-Gibus) szeretetreméltóan ügyetlenkedett a második felvonásban.

Rózsahegyi Kálmán a szinagazgatóból remek alakot csinált, s olyan hatást ért el vele, aminővel a nagyon szép primadonna sem dicsekedhetik. Kitünően karrirozott maszkja s igazi trupp-direktorhoz illő megjelenése. — mindez olyan derűtséget és hatást keltett a közönségben, hogy a nyílt színen zajosan megtapsolták. Eddigi fellépései után itélve Rózsahegyi egyike a társulat leghasználhatóbb és letehetségesebb erői közé tartozik.

A zenekar lassankint teljesen átalakul és megszeli a karmester ügyes és nagy türelemre valló vezetése alatt.

Az előadást különben hétfőn megismételik, — ó—ó.

### Álmos és Árpád.

Ma este a szinkör Szigligetinek egy már rég elfeledett drámájával ünnepli a milleniumot. A darab címe: Álmos és Árpád történelmi színmű hét felvonásban.

Mutatóul itt közlünk belőle egy részletet, a második felvonás záró jelenetét.

#### Második felvonás.

6. Jelenet: Álmos. Előd. Vezérek. Rabonbán. Kisérete.

Álmos. Én végkép lemondok. Hódoljatok, Árpád fejedelmek.

Rabonbán. Előbb hallgass meg minket fejedelem!

Álmos. Ki háborítja e nagy ünnepet?

Rabonbán. Nem háborítani, sőt növelni jöttem. Én a Rabonbán, Zandirham, a székely Nemzet követje, s választott feje.

Álmos. Hozott az ég s népünknek istene! Ti hiányzatok csak hogy ez legyen Legfényesebb napunk. Szólj hangosan: Ajánlatomra mit küld nemzeted?

Rabonbán. A székely nemzet elhatározá, Hogy a nagy munkához szövetkezik S mi eljövénk a hűség esküjét Letenni. ha a fejedelem viszont Megesküszik, hogy szabadságainkat, És annyi vérrrel öntött kis hazánkat Pentartja.

Álmos. Árpád. Testvéreink lesztek, esküszünk!

Álmos. Karomba jöjj! Öleljem meg benned nemzetedet! (ölekezés. Árpád is megöleli)

Árpád. És én!

Rabonbán. De mi üres kézzel nem érkezünk, Ajándékunk nem gyöngy, nem sár-arany;

De annál is drágább: e kard — vas az,

A hadak istenének pallosa — Etele kardja. Csaba akaratja Szerint ez téged illet nagy fejedelem!

(Átadja Árpádnak ki átveszi)

Álmos. Fiam, fiam! Oh, elfojt az öröm! Nagyon, nagyon szeretnek istenink!

Árpád. Nemes Rabonbán im e kézszerítés Ez öleléssel benned a magyar Szivére fűzöm a székelyt örökre, Elválhatatlanul. Ellen barát Körös leszen. Világ hódító Etele kardja s karjaink előtt Leomlanak a bérczek s hadsorok. Legyen megáldott e nap, a melyen,

Egymás kebléről oly rég elszakadt, Két testvér nemzet ekként egyesül. Ez egyesülés fontosságait, Vállalkozásunk eredményeit Messzi jövőnk késő századin Ezer esztendő elteltével is Örömmünneppel üli a magyar. Riadjanak a kürtök és dobok.

(Kürt riadalom. Dobpergés. Roppant mozgás nép és se-regben — jelvények mind felemelkednek középen a Karvalyos zászló) (Csend.) Szólet.)

Kádár. (Emelvényen.) Halljad nép. E percztől [fogva

Árpád a fejedelem. A nép vezérei A kozárság követével s a székelység [Rabonbánjával egyesülten

Közakarattal választák meg őt. Hadúr [akarja így!

Előd. Karunk vállunkra nagy fejedelem! — Rabonbán. Paizsra föl! Dicsőség hódolat! (Föl-emelik)

Álmos. Fiam! vond kardod, a Had istenét Tedd a három vágást a nap felé A bölcsesség s hatalom kútfejéhez Jelül: hogy az ő akaratja volt Lemondásom s választatásod. — (Árpád teszi.)

Kádár. Riadjon kürt, búgjon a tárogató Fegyver csattogjon: Nagy ünnepet ül, boldog a magyar!

Mind. Álmos utóda, Árpád, fejedelmünk Sokáig éljen, éljen, éljen!

(Kürt, riadó, dob pergés.) (Függöny le.)

Színházi hírek. A ma esti milleniumi díszelőadás iránt oly rendkívüli nagy érdeklődés nyilvánul minden oldalról, hogy a szinkör kétségtelenül zsufolva lesz. A tegnapi főpróba után azt jelenthetjük, hogy a díszelőadás programja nagyon érdekes és dekoratív szempontból is meglepetések várnak a közönségre, olyan gyönyörű pár új díszlet és csoportozat kerül bemutatásra. Impozáns lesz a »Király-Hymnusz« előadása, melyet a társulat összes személyzete énekel. Az »Álmos és Árpád« két czimszerepe pompás kezekben lesz. E. Kov és Gyulánál és Klenovitsnál. Magában a darabban is a társulat minden tagja közreműködik. A csoportozatok közül az utolsó Ó Felségeik a király és királyné előtt a nemzet hódolata után az egész személyzet az »Isten áld meg a magyart« énekl. Előre láthatólag Kölcsey Hymnuszát a közönség együtt fogja énekelni a szin-padi énekesekkel és fölállással fogja megtisztelni ezt az ünnepi monumentumot.

Az igazgatóság tekintettel a nagy keresletre, nehogy torlódás legyen a pénztárnál, ma este az összes karzati jegyeket külön pénztárnál, a szinkör jobboldali ablakánál fogja árul-tatni.

»Goldstein Számi« Kövessy Albert énekes bohózata lesz a jövő hét első ujdonsága, melynek czimszerepe Megyeri igazgatónak egyik legjelesebb alakítása.

\* Színházi műsor. Hétfő: Ne bánts virág, bérletesere 11. szám (páratlan). Kedd: Goldstein Számi. Szerda: Ugyanaz. Csütörtök: Télen. Péntek: Böregér. Szombat: Goldstein Számi. Az igazgatóság különös tekintettel az idegenekre hétfőn a Ne bánts virágot ismétli meg, még pedig miután a bérlok páratlan számu operette előadást még nem kaptak bérlet cserével: páratlan számban. Ez előadás az esteli kivilágítás miatt pontban 6 órakor kezdődik.

## S P O R T.

### Vívóverseny.

Nagyvárad, május 9.

Ma délután 6 órakor tartották báró Chappon Károly vívómester és tanítványai vívóversenyüket a »Fekete Sas« nagytermében.

A verseny iránt csekély érdeklődést tanusított városunk közönsége.

Csak csekély számú, előkelő hölgyközönség, továbbá a jüryn és a versenyzőkön kívül néhány katonatiszt és jogász nézte végig a különben nagyon érdekes versenyt.

Először az iskolák vívtak, s csak ennek befejezte után volt a verseny.

Az iskola-vívásban nagyon érdekes volt a hölgyek vívása és a 4 éves kis Chappon Laczi sikra állása.

A verseny-vívásban résztvevők neveit és a verseny eredményét egészen közöljük.

A katonatisztek nem versenyeztek, sőt a tanítványok és a rendezőség tagjai közül is sokan kivonták magukat.

A júry tagjai voltak: Pokorny Hermann altábornagy, Beöthy László dr. főispán, Virányi Géza Konja Sándor ezredesek, Jankovics József tüzér-örnagy, Glac Antal, Lovassy Andor, Philipp Ferenc cs. kir. örnagy.

A versenyvívásban résztvettek: I. Echerolles Gilbert és Zigre Aurél. Echerollesnek nyolcz egysége, Zigrének huszonöt egysége volt, tehát Zigre tizenhét egységgel győzött és megnyerte a nagy aranyérmét.

II. Szombathy László s Klein Ödön vívott. Szombathynak tizenkét, Kleinnak tizenhét, egysége volt s így az utóbbi öt egységgel győzött s megnyerte a nagy ezüst érmet.

III. Zilahy Gusztáv és Chichin Remus versenyvívásban Zilahy, a kinek tizenkilecz egysége volt tizenkét egységgel győzött és megnyerte a nagy arany érmet.

IV. Schwarz Simon és Siche Jenő versenyében az előbbinek tizenkilecz, az utóbbinak pedig 17 egysége volt és így Schwarz megnyerte az ezüst érmet.

V. Berger Dezsőnek tíz, Löwingernek pedig tizenegyet egysége volt s így Löwinger négyegységgel megnyerte a kis arany érmet.

VI. Fleischer Bélának kilencz, Glac Béának pedig tizenöt egysége volt. A győztes megkapta a nagy ezüst érmet.

Ezekon kívül vívtak: ifj. Zigre Miklós és Fleischer Béla rapirral. Győzött Zigre Miklós, nyerte a kis aranyérmét.

A versenyző hölgyek közül Bokis Mariska a nagy aranyérmét, Bokis Gizella a kis ezüst érmet és Popovits Anna a diszvívó könyvet.

Ezekon kívül díjat nyertek Chichin Remus, Szombathy László kis aranyérmét, Des Echerolles Gilbert, Berger Dezső, Fleischer Béla, Siche Jenő a kis arany érmet.

Verseny után, mivel a kevés számú közönség nem akart táncolni, behívták a cigányt az étkezőbe és ott huzatták a vacsorázó!

## Igazságszolgáltatás.

### Emberölő család.

— Törvényszéki végtárgyalás. —

Egy apa négy fiával állott ma a királyi törvényszék előtt, hogy beszámoljanak azon tettükkel, mely egy emberélet kioltását idézte elő. Az izgalmtól megtörténül az apa gyermekei mellett, a melyek közül a legfiatalabb alig tizenhét éves. Sulyos vád alól, a szándékos emberölés vádjá alól kell magukat tisztáznik.

A törvényszék ez ügyben Milye Gyula elnökle alatt tartott végtárgyaláson tárgyalta e büntület és hozott ítéletet. A halálos végű verekedés részletei a következők:

Matok Vaszali Pestere községben nagyon verekedő természetű ember volt. Belekötött mindenkibe, betörte Motok Lázárnak ablakát, sőt Motok Lázárt és fiát is megverte úgy, hogy Motok Lázár súlyosan betegen feküdt hosszabb ideig. A mult év november hó 5-én történt, hogy Motok Tógyer találkozott Motok Vasszilivel és a vádlott állítása szerint Motok Vaszilie meg is támatta Motok Tógyert és legyűrte a földre. Erre segítségért kiáltott, mire testvérei elősiettek és botokkal annyira verték a verekedő embert, hogy ez élettelenül elterült a földön.

Ekkor a zaj hallatára elősietett az öreg Motok Lázár és egy vesszővel szintén verte Vaszilit. A tanuk közül Kozak Tománé azt állítja, hogy Motok Pével kövel ütötte meg, az apa pedig azt kiáltotta fiuinak:

Még éljertek és üssétek agyon!

Ezzel szemben az öreg *Motok* Lázár azt vallja, hogy azt kiáltotta: vigyétek el!

A vádlottakat hivatalból kirendelve *Rádl* Ödön és Dr. *Kiss* Dénes védtek, a kik mentesül felhozták az elhunyt verekedő természetét és kétségbe vonták *Kozak* Tománé vallomását igazságát, mert ez az elhunytal rokonságban van.

*Böhm* Jenő kir. ügyész indítványában azt kérte, hogy a törvényszék a vádlottakat a szándékos emberölés büntette és súlyos testi sértés vétségében mondja ki vétkesnek.

A kir. törvényszék mind az öt vádlottat a szándékos emberölés büntetésében mondta ki bűnösnek és egyenkint elítélte őket két-két évi fegyházra, ebből két hónapot kitöltöttek tekint.

A vádlottak, valamint az ügyész is felebezett az ítélet ellen.

## REGENY-CSARNOK.

### Tom és én.

Irtá: I. van Woude.

17

»Csakugyan késő lesz, mondja és hasztalanul igyekszik nyugtalanságát elpalástolni.

Mi lesz akkor, ha ő vonakodik eljönni! E lehetőségre még nem is gondoltam. Hátha ez eset azt a meggyőződést keltette fel benne, hogy csalódott bennem és szerelme, nem volt olyan mély, a mint azt kezdetben hitte. Ha megmaradna a mellett, a mit irt!

Várunk. Egyik negyed óra elmulik a másik után. Eleinte még beszélünk egymással, azután egészen csendesen vagyunk.

Mindinkább nyomorultabbnak és fáradtabbnak érzem magamat.

Tíz az óra.

»Nem tudom felfogni,« mondja a nagynéni már hatodszor, »Bart legalább már vissza jöhetett volna.«

Nem tudom már tovább kitartani. Bármenyre is vágyódtam Tom után, most felhagytam minden reménnyel. Elvesztettem őt. A jó szándékok nem segítenek többé.

»Inkább lefekszem nagynéni. Ő nem jön már és én olyan fáradt vagyok...«

»Ő eljön még. Addig, a míg Bart nem jött vissza, nem kell elveszitenünk minden reményt és ezt nem szabad megtenned. Várj csak, jöjj ezalatt szobámba; itt meleg van és csend honol, és jobb is, ha tanuk nélkül találkozol vele. Igen bár aggleány vagyok, mégis tudom, mi megy végbe ilyenkor a fiatal szívekben.

Igy beszélgetve szobájába vezetett, a mely a lakószoba mellett van. Le nyom egy székbe és lecsavarja a lámpát. »Kisérelj meg és aludj egy kissé, jól fog tenni.«

Egyedül hagy és én törekszem tanácsát követni, de mindjárt ezután lódobogást hallok és egy pillanat múlva hallom Bart kopogását a lakószoba ajtaján.

»A nagyságos ur nem volt otthon,« — ekként hallom beszélni, de mivel ezt mondotta nekem, hogy a dolog sürgős és a levelet magamat adjam át neki, tehát elindultam, hogy magam felkeressem. Végre éppen egy negyed óra előtt megtaláltam. Azt hiszem, hogy csak egy kissé sétálni ment, mert olyan nyugodtan ballagott a pocsoylákon át, mintha a városban sétálna. Midőn odaadtam neki a levelet és megmondottam, hogy már egy óra hosszág keresem, rögtön megparancsolta, hogy haza lovgoljak.

»És hazament a nagyságos ur?«

»Igen, nagyságos kisasszony. Felajánlottam neki a lovat, de ő ezt mondotta, hogy inkább siessék Lindenhofba, mert bizonyára nyugtalanok lesznek. A feleletre nem várhattam, mert a nagyságos ur nem olvashatta. Hiszen alig érthettük meg egymást.«

»Jól van Bart, köszönöm, ön elmehet.«

Hozzám jön, hogy mindent elbeszéljen.

»Meglátod, hogy mindjárt itt lesz a sze-

gény fiú! Ilyen időben... Ne játszáj sziveddel, Madelon.«

»Nem fogom megtenni, nagynéni,« kiáltom szomorúan. »O, csak jönne, csak jönne már!«

»Eljön biztosan, Készítetek egy kevés forralt bort, jól fog neki enni.«

A nagynéni elmegy.

Azt hiszem, hogy kissé elaludtam, mert hirtelenül felugrom. A kedves jól ismert hangot hallom a mellékszobában.

»Hol van ő?«

A nagynéni úgy látszik felvilágosításokat ad neki, mert csak egyes szavakat értek meg belőle: »annyira sajnálta... felejtse el a dolgot!«

Gyorsan a tükör elé lépek, hogy a homlokra hulló fürtöket kissé rendbe szedjem. De már kinyillik az ajtó; sápadtan és átázva az esőtől az ajtó küszöbén áll Tom.

Látszólag meglepetten megfordulok és mosolyogva nyujtom kis kezeimet feléje. Bizonyára nem is sejtji, hogy az imént még, mily viharok dultak szívemben!

»Tom!... Édes Tom!«

»Felejtünk el mindent,« mondja ő halkán.

»Nem fogunk róla többé beszélni.«

Karjaiban fekszem, vizes kabátjához szorit és az esőtől csillogó szakállá forró arcomat éri, de mindez boldogság. Nem érzek már sem fájdalmat, sem fáradalmat. És midőn néhány perc múlva elhagyjuk a szobát, már ott gőzölög a forralt bor a poharakban és örvendezve töltjük el az időt, a míg az óra fél tízenkettőt üt és a nagynéni Tomot hazaküldi.

V.

Házások vagyunk már két hó óta.

Tom éppen ellovagolt.

Mint rendesen, utána nézek, a míg ő az utcán végig lovagol és mérsekeli Ártanak a lépteit. (Nem tudom, hogy adhattak e lónak ilyen csunya nevet. Nekem pedig ostorával in-teget. Azután gyorsan ellovagol, miközben Pandur hangosan ugatva előlfut.

(Folyt. köv.)

## TAVIRATOK.

### A királyné elutazása.

Budapest, máj. 9. (Saját tud. táv.) Ó felsége a királyné ma elutazott Budapestről Bécsbe, a honnan Lichteneggbe megy leánya Mária Valéria kir. hercegnő látogatására. Ó Felsége királyunk kikísérte a felséges asszonyt a vasutra.

### A függetlenségi párt meghasonlása.

Budapest, május 9. (Saj. tud. táv.) A függetlenségi pártban az általános választói jog kérdése újabb meghasonlásra vezetett. Ugyanis Hentaller, Sturmman és még sokan hivi az általános választói jognak, míg Kossuth Ferencz és társai nem helyeslik.

### A frankfurti béke huszonötödik évfordulója.

Berlin, május 8. (Saját tud. táv.) Holnap ünnepli meg a német nemzet a frankfurti békének huszonötödik évfordulóját. E béke vetett véget a német francia háborúnak és lehetővé tette a német népeknek egy nagy birodalomban való egyesülését. Az összes templomokban hálaadó istentiszteletek lesznek és le fogják leplezni Vilmos császár nagyatyjának szobrát.

### A magyar zászló újabb meggyalázása.

Karánsebes, május 8. (Saját tud. táv.) Az itten gör. keleti román theologiai intézetnek hallgatói ma meggyalázták a magyar zászlót. Ugyanis a zágrábi és belgrádi diákok példáját követve nyilván-

osan elégették. Az elvetemült theologusok tetteről táviratilag tudósították Krassó-Szörény megye alispánját *Litsék* Bélát és a csendőrséget. Az alispán a legközelebbi vonattal ide érkezett és intézkedett ez ügyben. A románok felhasználták a mai alkalmat, a midőn az állami polgári iskola millenniumi ünnepélyét tartotta, hogy magyarelleses érzelmeinek ilyen módon adjon kifejezést. A városban ugy a csekély számban lévő magyarok, valamint a tulsulyban lévő oláhok között is nagy feltűnést keltett, jóllehet a körülmények arra mutatnak, hogy a merényletről a merénylőkön kívül másoknak is volt tudomásuk.

### Hirsch báró hagyatéka.

Budapest, máj. 9. (Saját tud. táv.) Hirsch báró halálakor mindenféle mesés hírek keletkeztek, hogy Magyarországon is számos jótékony intézet számára nagyobb összegeket hagyományozott. Hir szerint azonban Magyarországon, Ausztria jótékony intézeteinek nem hagyott semmit, csupán Morvaországnak hagyott egy milliót jótékony célokra.

## Közgazdaság.

Az első negyed mérlege. A közös vámterület kereskedelmi mérlege az év első negyedében ismét tetemesen rosszabbodott. A passzivum a múlt évben 5.1 millió forint volt s ez az idén 12.3 millióra emelkedett. A hanyatlás főoka a mezőgazdasági termékek kivitelének és értékének óriási hanyatlása. A mezőgazdasági termékek kivitele 56.7 (— 6.3) millió volt, behozatala pedig 88.2 (+ 8.7) millió, tehát csak az években 15 millióval romlott a mérleg. Bányászati termékek kivitele 10.9 (+ 1.7), behozatala 18.9 (+ 1.6) millió; itt tehát csaknem változatlan a mérleg. Ellenben az ipartermékek kivitele 107.8 (+ 12.9), behozatala pedig 80.6 (+ 5) millió. Ebből látni kivitelünk fejlődésének irányát, mely az osztrák ipar terén mind előnyösebb, a magyar mezőgazdaság terén pedig mind hátrányosabb fejlődésre vezet. Legnagyobb hanyatlás a nyersanyagok közé tartozó élelmi és élvezeti szerkeknél, melyeknek kivitele 27.3 (— 9.6) millió, behozatala pedig 32.5 (+ 2.4) millió volt s így ez a csoport 12 millióval rontotta a mérleget. Ennek főoka az állatkivitel nagymértű korlátozása volt, a mi a kiviteli értéket 8.2 millióval csökkentette; ehhez járul még 2.5 milliónyi csökkenés a gabonakivitel terén. Nagyobb hanyatlást mutatnak még a hüvelyesek, széna, gyümölcs, bor, szesz, szárnyas és vad. Az áruforgalmi statisztikának minden adata a magyar termékek kivitelének hanyatlását, behozatalának növekvését s az osztrák kivitel növekedését tünteti fel.

### Terménytőzsde.

Budapest, május 9.

B u z a tavaszra, bácskai	6.37
» tavaszra, északi	6.39
» szeptember-októberre, bácskai	0.—
» szept.-okt.-re északi	0.—
R o z s tavaszra, bácskai	0.—
R o z s tavaszra, északi	0.—
T e n g e r i június-juliusra, bácskai	3.93
» jun.-jul.-ra, északi	3.95
R e p c z e augusztus-szeptemberre, bácskai	10.20
» aug.-szept.re, északi	10.25

Bécs, május 9.

B u z a tiszai	7.35—7.75
» bányási	7.10—7.50
» bácskai	7.05—7.09
» szokványáru őszre	7.07—7.09
B u z a szokványáru tavaszra	7.15—7.17
R o z s tiszavidéki	7.20—7.22
» szokványáru őszre	6.56—6.58
» szokványáru tavaszra	4.40—4.50
T e n g e r i magyar	6.75—6.85
Z a b, magyar kereskedelmi	6.20—6.22

**Hivatalos árfolyamok**

a budapesti áru- és értéktőzsdén 1896. május 9.

Magyar aranyjárdék 4%	122 25
Magyar koronajárdék	99.—
Magyar vasuti kölesön aranyban 4 1/2%	123 50
Magyar vasuti kölesön ezüstben 2 1/2%	101.—
Magyar keleti vasuti államkötvény 1876-ból	121.25
Magyar földterhermentesítési kötvény 4%	97 25
Italmérési jog megváltási kötvény	100.—
Horvát-szlavon földterhermentesítési kötvény	97.—
Magyar nyerevény sorsjegy-kölesön	157.—
Tiszszabályozási és szegedi sorsjegy kölesön	138.75
Osztrák járadék papírban	101 25
Osztrák járadék ezüstben	101.—
Osztrák járadék aranyban	112.50
Osztrák korona járadék	101.—
1860. osztrák államsorsjegyek	145.50
Osztrák magyar bankrészvény	965.—
Magyar hitelbank részvény	388.50
Osztrák hitelintézeti részvény	353.85
Osztrák-magyar államvasuti részvény	349.75
20 frankos arany (Napoleonkor)	9.55
Német birodalmi márka	58.77 1/2
London vista	120.25
Páris vista	47.77 1/2
20 márkás arany	11.75

**NAGYVÁRADAI SZINKÖR.**

Vasárnap, 1896. május 10-én

a kolozsvári országos nemzeti színház személyzetével

**Két előadás.**

Béltután 4 óraker félhelyárral:

**A bányamester.**

Operette 3 felv.

Este fél 8 óraker rendes helyárral:

millennárius ünnepi díszelőadásul:

**A mi ezer évünk.**

Verses prolog. Irta E. Kovács Gyula. Utánna:

**ÁLMOS és ÁRPÁD.**

Történelmi színmű zenével. Irta Sziglieti.

Holnap, Hétfőn, 1896. május 11-én,

bérletfolyamban.

(Bérlet-csere — páratlan bérlet II-ik szám)

2-szor adatik:

**Nebánts virág.**

Operette 4 felvonásban.

Felelős szerkesztő: SZABÓ LÁSZLÓ.

**DR. FISCH ÁRON**

ORVOS

lakik Kert-utca Weisz Gábor ház.

**Gyors és biztos segély  
gyomorhaj és annak következményei ellen!!**

A legjobb és leghatásosabb gyógyszer az egészséges fentartására, a nedv és vérnek tisztítására és tisztántartására és jó emésztés elyidézésére a már mindenütt ismert és kedvelt

**dr. ROSA-féle életbalzsam.**

A legjobb és leghatékonyabb gyógyfűvekből leggondosabban elkészítve, igen hatásosnak bizonyult emésztési nehézségeknél, gyomorgörcsnél, étvágytalanságnál, savanyu büfögésnél, vértelőláznál, aranyeres bántalmaknál stb. Ezen kitűnő tulajdonságainál fogva, biztos és jónak bizonyult háziszerré vált.

Ára egy nagy üvegnek 1 frt, kis üveg 50 kr. Több ezer elismerő és dícsérőirat van kitéve szíves betekintés végett.

**Óvás!** Családások elkerülése végett mindenkit figyelmeztetek, hogy minden üveg az egyedül én általán eredeti előírás szerint készített, dr. Rosa életbalzsama, bék kartonba van begöngyöltve, melynek hosszoldaltán »Dr. Rosa életbalzsama, B. Fragner gyógyszerháza a »fekete sashoz«, Prága 205—III. felirással van ellátva, német, cseh, magyar és francia nyelven, homlokzatán törvényszékileg bejegyzett alábbi védjeggyel. — Dr. Rosa életbalzsama valódi minőségben kapható a készítő főraktárában



**Fragner B.** gyógyszerháza »zum schwarzen Adler« PRAGA 205—III. szám. Budapest Török József gyógyszerháza. Az osztrák-magyar birodalom valamennyi nagyobb gyógyszerháza raktáron tartja ezen életbalzsamot. Ugyanott kapható.

**Prágai egyetemes házikenőcs**

mindennemű gyuladás, seb és daganat ellen, több ezer köszönő irat által biztos hatásának elismert szor.

Biztos sikerrel alkalmazható gyuladásoknál, tejkedéseknél és emlíkeményedéseknél a gyermekválasztásnál: kelvényeknél, vér-daganatnál, genyesedésnél, pokolyvornál, körümdaganatnál, kézen vagy lábán előforduló körümméreg ellen, keményedéseknél, daganatoknál, mirigydaganatoknál, elzsírosodásnál stb. Linden gyuladás, daganat, keményedés a leggyorsabb idő alatt meggyógyíthatik; ha azonban genyesedés áll be, akkor a daganat leg-  
rövidebb idő alatt fájdalom nélkül kiszivatik és meggyógyíthatik.

25 és 30 kros dobozokban.  
**Óvás!** Mielőtt a »prágai egyetemes házi kenőcs« igen gyakran hamisítatik, mindenkit figyelmeztetek hogy eredeti aláírás szerint csak én, készítettem. Az csakis akkor valódi, ha a sárga ércdobozban a melybe töltetik, vörös használati utasításban (9 nyelven van nyomva) és kék kartonba, mely a fentebbi védjeggyel van ellátva, van göngyöltve.

**Fül-balzsam.** A legkísérletesebb és számtalan kísérlet által kitűnőnek bizonyult gyógyszer nagyothallók és isketek gyógyítására 1 üvege 1 forint.

**A II. Magyar  
Osztály-Sorsjáték**

III-ik huzására

**sorsjegyek**

KAPHATÓK A

**Biharmegyei Takarékpénztárnál.**

Huzás május 12-ől 28-ig.

Nagyvárad város rendőrkapitányi hivatalától.

7662 rkp. sz.  
896.

**Hirdetmény.**

Ertler Márkus Bémer-tér 352. sz. a. lévő zálogüzletét beszüntette, ez azon felhívással tétetik közhirrre, hogy mindazok, kik érdekelve vannak, zálogtárgyaikat **junius hó 10. napjáig** aladéktalanul kiváltsák, mert ellenkező esetben az összes visszamaradt zálogtárgyak el fognak adatni.

Nagyvárad, 1896. május 5-én.

**Ifj. Rimler Károly,**

125 1—1 rendőrkapitány.

**Szégyenli magát**



217) 16—26

a kis leány, mert a máskép oly kedves arca a bőr tisztatlansága által oly régen el van csúfítva és csak most tudta meg, mily könnyen és hamar segíthetett volna azon, az általános ismert és kedvelt

**Vértess gyógyász. Lugosi arezkenőcs**

Ezen arezkenőcs a legjobb szer a májfoltok, szeplők, bőrtakák, pattanások, ugymint minden más bőrtisztatlanság el távolítására.

1 adag 60 kr., 1 frt és 2 frt. — 2 frt 20 kr. előleges beküldése ellen 1 nagy vagy 2 kisebb adag bérmentesen küldetik

**Nézzen meg engem**

vagy más hölgyeket, kik a

**Szicíliai hajfijitót**

használják és találni fogja, hogy az ezáltal visszazserzett hajszin, eredeti hajszinüktől nem különbözethető meg.

A szicíliai hajfijitót nem tartalmaz tartalmaz szereket, nem technikai festőszer, hanem a legegyszerűbb módon, naponta csak egyszeri használása által adja vissza az ősz hajnak eredeti színt, anélkül, hogy a bőrt vagy fehérmémmün peesét hagyná hátra, vagy a haj mosásánál szint hagyna.

Egy üveg 2 frt, 3 üveg hat frt előleges beküldése ellen bérmentesen küldetnek. Megrendelésnél kérékik a haj eredeti színt megadni.

1 adag pomádé epidermale, amely a hajnak eredeti fényét visszaadja. 1 frt.

**„SAS“ gyógyszerháza, LUGOS 2a. sz.**

Fentnevezett cikkek csak akkor valódiak, ha az oldalt nyomtatott védjeggyel vannak ellátva.

hogy feje későbbi években hirtelen eszelokra használattassék, a haja ápolásához



**Dr. Heuffel-féle hajszesz**

vegyen. Ezen hajszesz a fejbőrre erőstőleg és üdítőleg hat, megakadályozza a korpásodást és a hajnak kihullását, mi által **dús hajnövekedést** eredményez.

Egy üveg ára 1 frt 50 kr. — 6 frt előleges beküldése ellen 4 üveg bérmentesen küldetik.



**és erőteljes szaktári leggyorsabban és legbiztosabban nyerhető  
Dr. Heuffel-féle hajszin-növesztő-pomádéval.**

(Ezen teljesen ártalmatlan szerekből készült pomádé által a leg-szívidebb idő alatt, még 16 éves ifjak is, **gyönyörű és dús szakállt** nyernek.)

Fél adag 1 frt 25 kr., egy egész adag 2 frt. — 2 frt 20 kr. előleges beküldése ellen 1 egész adag bérmentesen küldetik.

Kapható gyógyszerházaiban és illatszerezseknél.  
**Raktár Nagyváradon:** Nyíry György gyógyszerháza ahol azokivül kaphatók a „SAS“ gyógyszerár világhírű gyógyszerével, u. m. dr. Heuffel-féle **gyomorpessencia;** dr. Heuffel-féle **vértisztító lúddacsók;** **Injeccio és Capsules veget.;** **Antibiotin** **Sassaparilla kivonat;** **Herkules-füldői köszvényeszsz** stb. Ahol nincsen raktáron megrendelőndő egyenesen a készítő

**VÉRTES LAJOS**



**AJÁNLOM**

a mélyen tisztelt közönség becses figyelmébe, hogy **Nagyvárad és Biharmegye**

részére

mint eddig, úgy az idén is

**friss töltésű**

**Ásvány-gyógyvizek és forrás-terményekből**

**nagy lerakatot tartok,**

s azokat

a legjutányosabb áron árulom.

Árjegyzéket kívánatra a legnagyobb készséggel és bérmentesen küldök.

Megjegyzendő, hogy miután minden ásványviz-kereskedő, ásványviz készlete — a törvény rendelkezése folytán — a városi főorvosi hivatal ellenőrzése alatt áll, csakis friss töltésű ásványvizek jöhetnek

forgalomba.

Nagyvárad, 1896. május 1-én.

teljes tisztelettel

**JANKY ANTAL.**

122 1--10

## PEKARIK ENDRE

kárpitos

Nagyvárad, Kisposta-utca 364. sz.

Van szerencsém a tisztelt közönség b. tudomására hozni, hogy mindennemű divánok, ottomán, hencser, ebédli divánok, egyszerű és fényezett támlányokkal a legjutányosabb árban kaphatók, valamint

új garnitúrák és ócska butorok

behuzása a legjutányosabb árban készítettnek.

**Ruganyos töltött matracok**

10 frttől feljebb készítettnek butorszövetekből.

➔ Készletben nagy választék. ➔

A tisztelt közönség pártfogását kérve  
75 9—15 maradok tisztelettel

Pekarik Endre,  
kárpitos.

Legjobb

## olvasmányok!

Igen alkalmas ajándékkönyvek a kath. ifjúság számára.

Éppen most jelent meg:

„Lilionszálak“

diszes vászonkötésben 1 frt 50 kr.

### Áldozatlángok.

Imádságos könyv. Ára egész vászonba kötve 60 kr.

### Kempis Tamás Krisztus követése

kétféle kiadásban: a népies kiadás kötve 40 kr; a Führich képeivel illusztrált szalonkiadás 4, 6 és 8 fritos példányokban.

Lelkiharez ára 90 kr.

### Boldogasszony követése

ára 1 frt 50 kr.

### Keresztény vezérczikkek

1 frt 50 kr.

### Ligouri Szent-Alfonz

vezérkönyve.

1 frt 50 kr. — 2 frt.

### Az Urangyalu

füzve 1 frt, kötve 1 frt 50 kr.

A megrendelések szerzőhöz **Dr. Nógall János** fsz püspök vagy a **Szent-László könyvnyomdába** Nagyváradra czimzendők.

### Richter-féle Horgony-Pain-Expeller Liniment. Capsici comp.

Ezen hírnöves háziszser ellentállt az idő megpróbáltatásának, mert már több mint 25 év óta megbízható, fájdalomcsillapító bedörzsölésként alkalmaztatik közvenynél, csúznál, tagszaggatásnál és meghűléseknel es az orvosok által bedörzsölésekre is mindig gyakrabban rendeltetik. A valódi Horgony-Pain-Expeller gyarkorta Horgony-Liniment elnevezés alatt nem titkos szer, hanem igazi népszerű háziszser, melynek egy háztartásban sem kellene hiányozni. 40 kr., 70 kr. és 1 frt. üvegenkénti árban majdnem minden gyógyszer-tárban készletben van; főraktár: **Türök József** gyógyszerésznél **Budapesten**. Bevásárlás alkalmával igen óvatosaak legyünk, mert több kisebbbértékű utátozat van forgalomban. **Ki nem akar megkárosodni, az minden egyes üveget „Horgony“** vedjegy nélkül mint nem valódit utasítsa vissza.

Richter F. Ad. és társa, esz. és kir. udvari szállítók,  
Budaistadt (Thüringia).



Van szerencsénk a n. é. közönséget tisztelettel értesíteni, hogy a

## Félix-fürdő

a 37-ik gyalogezred zenekara és a holdmező-vásárhelyi Béla cigány zenekara közreműködése mellett

vasárnap, május hó 10-én

esős idő esetén is

## tánemulatsággal megnyitjuk.

Az elegánsul berendezett lakószobák, kád- és tükörfürdők, sétautak, továbbá a Félix-fürdő elismert jó konyhája és pinczéje készen várja a lekülönbözőbb igényű vendégeket.

A fürdőben a híres Béla cigányzenekara az egész idény alatt állandóan játszik.

Gyors és pontos kiszolgálás, mérsékelt ár által igyekezni fogjuk t. vendégeinket teljesen kielégíteni.

Kiváló tisztelettel

Kernáts és Bibó.

119 2—2



\* Utolsó főhuzás. \*

Magyar

## osztály sorsjáték

Legnagyobb nyeremény a legkedvezőbb esetben

1 Millio Korona.

Huzás naponta

1896 Május 12-én 28-ig.

Nyeremény	korona	korona
1 jutalomdíj	600000	= 600000
	400000	= 400000
	300000	= 300000
	200000	= 200000
	100000	= 100000
	40000	= 40000
	30000	= 30000
	10000	= 10000
	8000	= 8000
	6000	= 6000
	2000	= 2000
	1000	= 1000
	200	= 200
	150	= 150
nyeremények és 1 jutalom		= 6284000

Huzás holnapután.

Huzás holnapután.

### III. osztályu vételsorsjegyek árai:

1/1	1/2	1/10	1/20
60,—	30,—	6,—	3,— forint

Ezen eredeti sorsjegy áraikon kívül ajánlott levél portoja és nyeremény jegyzékért 25 Kr. melléklendő.

Sorsjegyeket ajánl és szétküld az összegnek postautalványon való előzetes beküldése mellett vagy utánvétellel

## Heintze Károly

Budapest, Szervita-tér 3.

Sürgöny czim: Lottoheintze Budapest.

Villany-világítás!

# Szent-László gyógyfürdő

(PÜSPÖK-FÜRDŐ.)

## Nagyvárad mellett.

### Vasut-, távirda- és posta-állomás helyben.

*Telefon a nyár folyamán lesz berendezve.*

**Hazánk legrégebbi gyógyhelye,** természetes meleg 24—33 R<sup>0</sup> kénes hévforrásokkal, ártézi kuttal, ezen források fölé vannak építve az impozáns berendezésű uri- és női tükörfürdők, kabin- és mór földes fürdők, a gyógyeszközökkel dusan felszerelt gyógypihenő termek.

**Fürdőzésre javalva van:** az ízületek és izmok csúzos bántalmainál, idült s különösen savós ízületi lobóknál, csonttörések és ficzomok után visszamaradt fájdalmaknál; köszvénynél és annak különböző alakjainál; idegbajoknál, melyek rheumaticus alapon keletkeztek (ischiasnál); különböző bőrbajoknál, végre a női ivarszervek bizonyos bajainál, különösen a méh mögötti és közötti izzadmányoknál; belsőleg: heveny és idült gyomor-bántalmaknál, májbajok és vesekövek eseteiben.

**Mórfürdők használata** kitünő sápkor, vérszegénységnél, a női ivarszervek különféle bántalmainál.

**Ivógyógymódnál,** calciumsulfid sók gazdag tartalmánál fogva kitünő hatása **görvény** és **angolkór**nál, légzőszervek és gyomorhurutjánál.

Szórakozásul szolgál gyönyörű erdei sétányok, gyógyterem, zongora, tekeasztal, tekepálya, olvasóterem, czukrázda, fővárosi és vidéki lapok, gyakori estélyek, táncvigalmak, társas kirándulások a fürdő regényes hegyvidékére, naponta háromszor térzene.

Évad: május 1-től szeptember 31-ig. Főévad június 1-től augusztus 31-ig, elő- és utóévadban 30 százalék ármérséklet.

Restaurációt Kovács László budapesti hírneves főszakács vezeti, étkezés à la carte, à la couvert.

A vendégek számára szükséges tejet, a külön e célra berendezett saját tehenészet szállítja. Olcsó és jó élelmezés, kényelmes lakás napi ár 60 krtól 3 frtig.

**Orvos: Dr. FILKOR LAJOS.**

A fürdő újabb berendezésénél s felszerelésénél nem kimélve fáradságot és költséget, célom volt, hogy az minden tekintetben megfeleljen a mai kor követelményeinek, és sikerdus gyógyhatása mellett kényelem tekintetében is kiállja a versenyt bármely külföldi fürdővel.

A n. é. közönség szives jóindulatát s pártfogását kérve, vagyok

kiváló tisztelettel

**CZEGLÉDY SÁNDOR**  
fürdő-bérlő.

Villany-világítás!

Szabott ár!

# NEUMANN M.

## FÉRFI-, FIU- ÉS GYERMEK-RUHA TELEPE

NAGYVÁRAD, KISHID-FŐ (LÉVAY-PALOTA).

Szabott ár!

TELEFON.

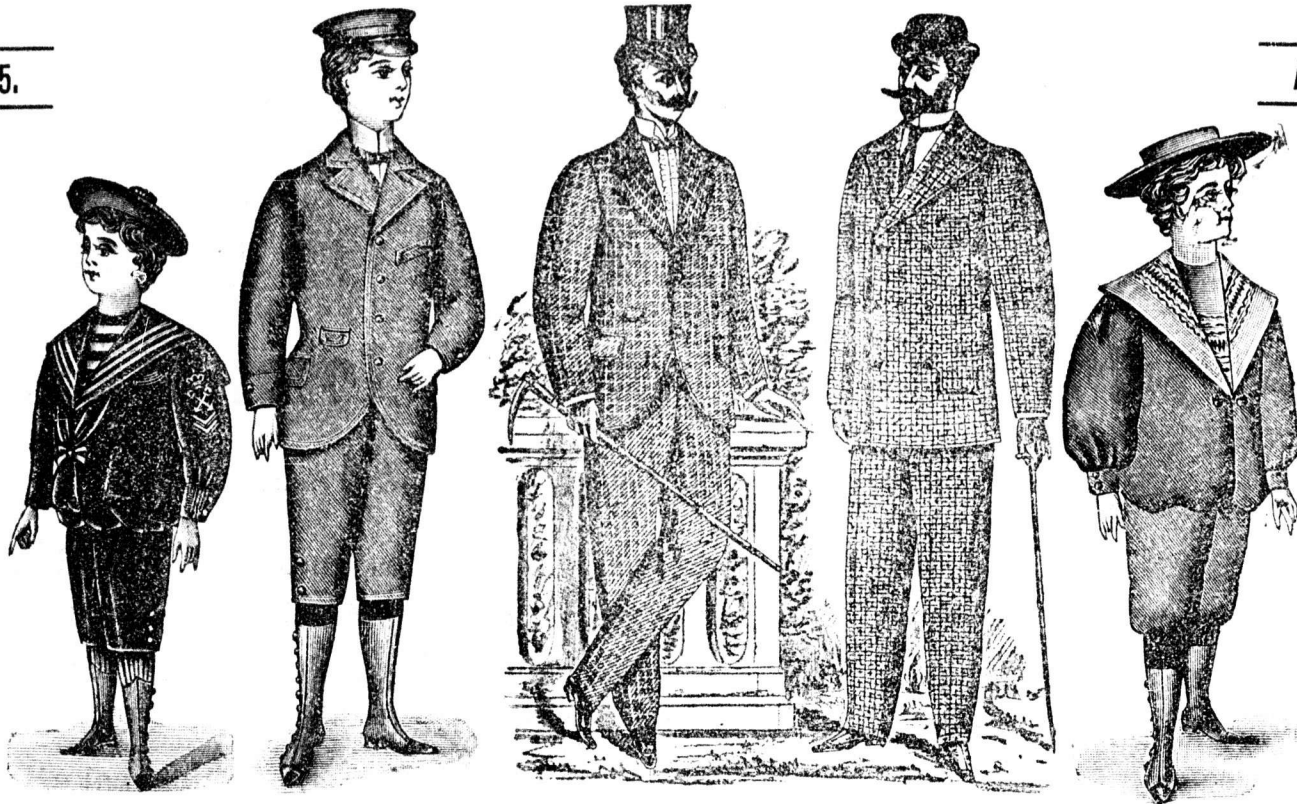
TELEFON.

Alapított 1845.

Alapított 1845.

## Raktárak:

Arad,  
Temesvár,  
Ujvidék,  
Pancsova,  
Nisch,  
Sofia.  
Szerajevo,  
Szilisztria,  
Meran.



## Raktárak:

Nagyvárad,  
Debrecen,  
Eszék,  
Zágráb,  
Fiume,  
Leibach,  
Trieszt,  
Becserek,  
Belgrad-

Központ: Bécs, Mariahilferstrasse, 35. — Bécs, Kärnthnerstrasse 31.

Budapest: Muzeum-körut 1.

Szabott ár!

Mérték utáni megrendelések pontosan eszközöltetnek.

Szabott ár!

# WEINSTOCK, SPITZ, GRÜNBERGER

első nagyváradai szoba-, cég-, czimfestő- és mázoló-társaság

NAGYVÁRAD, Fő-utca, a Széchényi-szálloda épületben.

A mai kor igényeinek megfelelő

## festészeti műterem

Szoba-, cég-, czimfestő- és mázolási munkák  
elvégeztetnek.

Templomok, termek, kávéházak és magánlakok festésénél művészi  
kivitelű márvány-utáztatásokat és aranyozásokat állítunk elő.

**Különlegességek üveg-czégablakokban és czimfestésekben.**

Különféle feliratok és festmények fal, vászon, fa- és bádoglemezre.  
Czimerek festése, zászlók és szalagfeliratok, e szakhoz tartozó  
összes díszítési munkálatok.

Tapeta- és papír-maché raktár.

Kész olajban festett czimerek kaphatók és kölesön adatnak.

Minták és vázlatok kívánatra díjmentesen.

Vidéki megrendelések pontosan teljesítetnek.

A legolcsóbb és legjobb

## festék-áru

nagykereskedés.

☞ Az anyag tartósságáért kezeséget vállalunk. ☜

Száraz és saját készítményű tisztán kezelt, olajban tört  
festékek, kitünő minőségű

szobapadló-fénymázak, angol lakkok,  
kenczék (firniss).

Legjobb fajta ecsetek, aranyozó kellékek,  
házi kezeléshez szükséges anyagok,  
kellő utasítással, színvegyítések tetszés szerint.

49 18-20

Tisztelettel

Weinstock, Spitz, Grünberger.